

Pravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 - Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 - Telefon 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42
Kacuni pri post. ček. zavezu: Ljubljana št. 17.749
ZALOŽNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

JUVENTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno L. 12.- za inozemstvo pa L. 22.80
Uredništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5 telefon 31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Uspel letalski napad

15 angleških letal uničenih na tleh, letalske lope in avtomobili požgani

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 23. februarja naslednje 632. vojno poročilo:
Naš letalski oddelek pod poveljstvom kapitana Danteja Ocarsa je v nizkem poletu s silno požrtovalnostjo in odločnosti napadel letališče Acroma v vzhodni Cirenaiki, kjer je bilo na tleh 15 sovražnih letal. V ponovnem obstreljevanju s strojnimi mehi so bila vsa ta letala uničena, lope in avtomobilska vozila zažgana, čete pa zadete in pograne v beg. Vsa naša letala so se vrnila.
Nemška letala so v bojih v zraku sestrelila 3 sovražna letala in četrto uničila na tleh. Ista letala so začela in potopila v vzhodnem Sredozemlju dva sovražna trupa.
Proti ciljem na otoku Malii so izvršili gorska parnika in sicer enega velike in

enega srednje tonaže. močna in ponavljajoča se bombardiranja oddelki nemškega letalstva, ki so razen tega zažgali na tleh 6 angleških letal.

Zvezni tajniki poročajo Duceju

Rim, 23. febr. V Beneški palači je v soboto popoldne sprejel Duce pokrajinske zvezne tajnike iz Kotora, Splita, Zare, Fiume in Pole. Sestanek so prisostvovali člani nacionalnega fašističnega direktorija. Pokrajinski tajniki so podali Duceju poročila o delovanju strankinih organizacij v svojih pokrajinah. Sestanek je trajal od 17. do 19.30.

AKCIJE JAPONSKEGA LETALSTVA V RAZMAHU

Letalske operacije so usmerjene pred vsem proti otokom Nizozemske Vzhodne Indije in angleški obrambi v Birmi

Tokio, 23. febr. (Domei.) Japonski glavni stan je objavil naslednje poročilo:

V razsežnih operacijah, ki jih je japonsko letalstvo razvilo nad otokom Javo in na bojišču v Birmi 21. in 22. februarja, so japonska letala uničila na tleh 39 sovražnih letal. V teh operacijah je bilo eno japonsko letalo hudo poškodovano, dočim se drugo letalo še pogreša. V teku teh operacij so japonska letala napadla tudi sovražnikova letališča pri mestih Kalidjatje, Bandoeng, Buitenzorg na otoku Javi in v bazenu Toungoon v Birmi.

Tokio, 23. febr. (Domei.) Z nekega japonskega letalskega oporišča javljajo, da je japonsko letalstvo 21. februarja izvršilo svoj četrti veliki napad na sovražnikova letališča na Javi in preletelo v prvi vrsti letališče Kalidjatje in Bandoeng. Z bombami je bilo pogodenih 17 na tleh razvrženih letal velikega tipa ter 6 drugih manjših letal. Izmed teh letal jih je bilo 7 zažganih. Nadalje so japonska letala z bombami zanelila požar v neki vojašnici. Nad Bandoengom so se japonska letala letala zapletla v borbo s 14 sovražnikovi letali. Zaradi megle ni bilo mogoče točno zasledovati doseženih rezultatov. Druga skupina japonskega letalstva je na skrajnem južnem delu otoka Sumatre pri Tandjoeng Karangu v spopadu s sovražnikovi letalstvom sestrelila sovražno letalo vrste Blenheim.

Tokio, 23. febr. (Domei.) Z japonskega letalskega oporišča v Nizozemski Vzhodni Indiji javljajo, da je japonsko letalstvo 22. februarja zgodaj popoldne iznenada napadlo sovražnikova letališča pri Bataviji na otoku Javi. Japonsko letalstvo je napadlo z zelo močnimi silami. Eden izmed japonskih letalskih oddelkov se je nato nad Buitenzorgom spopadel s skupino sovražnega letalstva in je sestrelil dva nasprotnikova aparata. Nadalje je japonsko letalstvo zanelilo požare na vojaških napravah. Japonska bojna letala, ki so preletela letališče v Bataviji, so s strojnimi in bombami obstreljevala na tleh razvržena sovražnikova letala, med katerimi so bila štiri zažgana, druga pa uničena s strelnim orožjem. Na sovražnikovi strani se nobeno letalo ni dvignilo v obrambo.

Tokio, 23. febr. x. Japonski glavni stan je objavil, da je bilo pri letalskem napadu na letališče v Kalidu Utajiu, 160 km vzhodno od Batavije, sestreljenih ali uničenih na letališču 27 sovražnih letal. Razen poslopja na letališču so bila hudo poškodovana. (Piccolo.)

Tokio, 23. febr. x. Agencija Domei poroča, da so se japonske čete izkrcale na otoku Bintanu. Z nizozemskimi strani se jim pri tem niče ni upiral. (Piccolo.)

Okoli Sumatre

Tokio, 23. febr. Japonski glavni stan je objavil, da je brodoge, ki je operiralo v vodah Sumatre, potopilo neko specialno ladjo, angleški rušilec in minolovec ter zaplenilo eno angleško in eno nizozemsko ladjo. Japonska mornariška letala so bombardirala razne točke na obali Sumatre. Nadalje so bombardirala Surabaja. Pri tem so sestrelila 13 sovražnih letal in hudo poškodovala 5 rušilcev. Že dne 17. t. m. so japonska letala bombardirala Koepang na otoku Timorju. Razdejala so več baterij, porušila nekaj vojašnic in potopila 3000-tonsko ladjo. Z napada na Surabajo se dve japonski letali nista vrnila. (Piccolo.)

Dva nizozemska rušilca potopljena

Tokio, 23. febr. x. Zvedelo se je, da sta bila dva nizozemska rušilca potopljena, tretji rušilec pa poškodovan. Zgodilo se je to med spopadom japonskih in nizozemskih pomorskih sil v ožini med otokom Baliem in Lombokom. Nizozemsko brodoge je štelo 2 križarki in 3 rušilce. (Piccolo.)
Tokio, 23. febr. (Domei.) Japonski glavni stan je v ponedeljek objavil, da so japonske vojaške in mornariške sile v tesnem sodelovanju 19. februarja dokončale zasedbo Depasparja na jugovzhodnem področju otoka Balijsa.

Zveza med Javo in Sumatro prekinjena

Tokio, 23. febr. s. Agencija Domei doznava z nekega japonskega oporišča, da so japonske sile popolnoma prekinile zvezo med Javo in Sumatro, ko so edince iz Palembanga zasedle predvčerajšnjim Tandjoengkarang, važno železniško središče, ki je v zalivu Lampono.

Japonske operacije na otoku Timorju

Tokio, 23. febr. (Domei.) Z nekega japonskega vojaškega oporišča javljajo: Semkaj dospela vojna poročila potrjujejo, da so japonske oborožene sile, ki so se 20. februarja izkrcale v bližini mesta Dilli, glavnega mesta portugalskega dela otoka Timorja, v celoti zasedle tamkajšnje letališče, potem ko so bile sile obrambe avstralskih, novozelandskih in nizozemskih čet. Drugi japonski oddelki, ki so se izkrcali v bližini Koepanga, glavnega mesta nizozemskega dela otoka Timorja, so še istega dne dokončale obkolitev mesta.

V Birmi

Saigon, 23. febr. (Domei.) S pristojne japonske vojaške strani se je zvedelo, da je japonsko letalstvo večer bombardiralo kraj Pegu v Birmi, ki predstavlja strateško zelo važno točko na cesti, ki veže mesto Mandalay z Rangunom. Pegu je 25 milj vzhodno od Ranguna.
Saigon, 23. febr. s. Rangunski radio je sredi objavil komunikne civilne zaštite, da so japonski bombniki bombardirali Besein, kakšnih 175 km zapadno od birmanskega glavnega mesta.

V Singapuru ujeti angleški generali

Tokio, 23. febr. Med 73.000 ujetniki iz Singapura je 28 generalov. Med njimi so poleg generala Percyvvala, divizijski general Mackfield Heat, poveljnik 3. armijskega zbora, brigadni general R. T. Snowlen, poveljnik 18. polka Smith in brigadni general Cecil Arthur Callaghan, poveljnik singapurske posadke. (Piccolo.)

Nova organizacija vzhodne Azije

Tokio, 23. febr. (Domei.) List »Japan Times and Advertiser« nava, v orisu programa za organizacijo skupnega napredka vzhodno-azijskih dežel, da mora biti v tej organizaciji eden glavnih ciljev temeljna izprememba v gospodarskem sestavu posameznih dežel, ki se lahko najhitreje doseže z najbolj nerezerviranim sodelovanjem narodov vzhodne Azije. List nava, naslednji dve načeli kot nujno potrebni za uresničenje skupnega napredka:
1. Vključitev Francoske Indokine, Malaje, Nizozemske Vzhodne Indije in Filipinov v vzhodno-azijski blok. V teh državah se mora gospodarska delavnost, ki je bila sedaj usmerjena k interesom zapadnih kapitalističnih sil, preusmeriti tako, kakor zahtevajo interesi vzhodno-azijskega prostora. To pomeni manjšanje proizvodnje takega blaga, ki je služil izključno le industriji izven vzhodne Azije in ojačenje proizvodnje, ki je važna za gospodarstvo vzhodne Azije.
2. Potreba splošnega dogovora o izmenjavi blaga glede na ukinitev zletnega standarda kot podlage medsebojnega obračunavanja.

List naglašja, da bo seveda pri tem prišlo do začasnih nevesočnosti, da pa bodo končno vendarle, kar je glavno, vse dežele osposobljene za povečanje proizvodnje in olajšanje izmenjave v svojih gospodarskih potrebah.

Japonsko mnenje o obljubljenih ameriških ojačenjih

Tokio, 23. febr. (Domei.) Gleda na ponavljajoče se anglosaške vesti o bližnjih ojačenjih, ki naj bi bila poslana na bojišče Daljnega vzhoda, izjavljajo v pristojnih japonskih krogih, da so Roosevelt Churchill in druge vodilne osebnosti zaveznikov že ponovno zagotavljale da bodo pravočasno dospela ojačenja, ki naj dajo vojnim operacijam drugo smer, in sicer so to zagotavljali najprej za Hongkong, nato za Manilo in kasneje za Singapur, toda vsa ta obetanja so se izkazala za bedne in tragične laži. Uničujoči udarec na ameriško pacifiško vojno brodoge pri Pearl Harbourju in uničenje glavnih sil britanskega pacifiškega brodogarstva pri Malaji kakor tudi nato sledeče izgube Guama, Wakea, Filipinov, Hongkonga, Singapura in drugih oporišč so strahovito oslabile zavezniško vojno odpornost. Pooblaščen japonski vojaški opazovalci sodijo, da se preostali oddelki ameriške vojne mornarice sedaj gibljejo v vodovju južno od Havajskih otočja po ponovnem neuspehu, ki so ga doživeli v bližini Marshallskih otokov. V pooblaščenih japonskih vojaških krogih izjavljajo, da so napovedi ameriške vlade o bodočih ojačenjih ničeve in da tudi če Avstralija vse manj zaupa ameriškim in drugim zavezniškim napovedim, Amerika bi ojačenja tudi tekoč poslala, ker obvladujeta japonska mornarica in letalsko morje in zračni prostor. Razen tega pa je ameriška armada tudi s svoje strani utrpela zelo velike izgube in nima na razpolago čet.

Nesposobnost angleškega in ameriškega poveljništva

Buenos Aires, 23. febr. s. Znani severno-ameriški strokovnjak Walter Lippmann je podal o vrhovnem poveljništvu angleških in ameriških sil naslednje mnenje:

Na jasn način so bili podani dokazi o nesposobnosti vrhovnega angleško-ameriškega poveljništva v vodstvu vojne. Za zveznike je nujno potrebno, da ustanove novo vrhovno vojaško poveljništvo, da bi bili kos položaju, ki je nastal spriču porazov v Singapuru in Pearl Harbourju. Zmaga ni mogoče doseči brez oborožene sile toda ta sama po sebi še ne zadostuje. Potrebni sta tudi prava taktika in zelo dobra strategija. Sovražnik ima sijajno vrhovno poveljništvo, čeprav nima toliko orožja in ljudstva. Sovražnik ni imel takih oporišč, kakor so Singapur, Manila, Havajski otoki, Gibraltar in Malta in ob pričetku vojne je imel manjše brodoge, pa je vendar izvedel ofenzive na Tihem in Atlantskem oceanu in pred kratkim se je pojavil celo v bližini Panamskega prekopa. Vedeti moramo, da stare vojne izkušnje ne veljajo več. Leta 1917 je Amerika poslala svoje vojske na evropsko fronto, toda zmaga ni bila dosežena po njihovi zaslugi, marveč zaradi nemškega moralnega razsula. Zavedati se moramo tega dejstva in zato zahtevamo takojšnjo spremembo zavezniškega vrhovnega poveljništva. Za vrhovnega poveljnika je treba imenovati Mac Arthurja.

Slepila Rooseveltovega odposlanca v Angliji Prerokovanja, ki jih sproti pobija gola stvarnost

Berlin, 23. febr. s. Izredni Rooseveltov odposlanec v Angliji, Harriman, je »govoril zasedenim deželam«, brzokone v nadi in z namenom, da bi nevtraliziral učinek raznih vestni Bistvo njegovega govora je bilo: Ne ozirajte se na videz, marveč na stvarnost. V vzhodni Aziji se je podro več obrambnih črt, toda zadnja ne bo padla, ker predstavlja obrambno trdnjavo, iz katere se bo nekega dne pričel protinapad.

Ta trdnjava je lahko Avstralija ali Nova Zelandija, Indija ali Perzija. Pojem o njej je zelo elastičen, vendar se trdno opira na realnost števila, spričo katerega bo po primernem množanju ofenzivno oporišče naglo povečano. Tipke ogromnega japonskega polpa se bodo morda še podaljšale in se ovile še okrog drugih vozlov zavezniške zunanje obrambe, toda važna je le glava in to bo treba streti, potem se bodo vsi nadaljnji poizkusi onemogočili.

Trdno stvarnost števila je podal in ilustriral se predsednik Zedinjenih držav: 70.000 letal, 45.000 tankov, 8 milijonov ton ladjeva. Vse to naj bi se zgradilo še letos, poleg tega pa naj bi dodale še številke angleške proizvodnje. Z eno besedo naj bi zavezniški vojni potencial daleč presegele vojni potencial trojnega pakta.

V Berlinu se ironično vprašujejo, ali morejo taki argumenti zares nevtralizirati učinek določenih vesti. Zasedene dežele bi prav tako lahko ne verjele tem argumentom in bi lahko pričele dvomiti o točnosti teh nekontroliranih številk. Pri tem celo menijo, da je imel Harriman prav za prav namen, govoriti čisto določenim zasedenim deželam, namreč južnoameriškim. To mnenje je utemeljeno posebno glede na popolnoma nepričakovani razvoj atlantske bitke, ki se je razširila na notranje področje morja ob zapadni polobli. Izjave ameriškega posebnega odposlanca je treba torej spraviti v zvezo z bliskovitimi uspehi nemških podmorniških sil, ki so, kakor ugotavlja sobotno nemško vojno poročilo in kakor je to delno priznalo tudi ameriško mornariško ministrstvo, prisledke trgovski mornarici zvezdnate republike zelo hude izgube.

Število pred ameriško obalo potopljenih ladij se je medtem povzpelo na 80 s skupno

532.000 tonami. Zato je tudi govornik ponovil, da bo še letos v smislu Rooseveltovih napovedi zgrajenih 8 milijonov ton ladjeva. Vprašanje je namreč bilo, ali bo mogoče naglo izdelati nastale vrzeli, čeprav so velike in globoke. Kakor da bi v Buenos Airesu, Rio de Janeiru, Montevidju in Lima ne vedeli, da so v prvih mesecih leta 1941 v Zedinjenih državah splošili iz ladjedelnic 157 tovornih ladij s skupno 582.000 tonami, približno toliko, kolikor so jih nemške podmornice potopile v ameriških vodah v nekaj tednih! Isto se lahko približno reče tudi o drugih številkah. Ta trenutik ima ameriško letalstvo na razpolago baje 10.000 novih letal, vojska pa 4 do 5 tisoč tankov modela 1942. Propaganda, ki ima nalogo, da obrazloži potek operacije na južnozpadnem Pacifiku, pa pravi, da so Japonci še vedno neprestano v premoči ne samo na kopnem, marveč tudi v zraku in na morju. Če na bi se sovražnik zaustavil, bi morale imeti severnoameriške in zavezniške sile na razpolago nekaj tisoč letal in nekaj sto tankov. (Piccolo.)

Nove spremembe v angleški vladi

Rim, 23. febr. s. Davi je bil objavljen v Londonu naslednji komunikat: Kralj je imenoval visconta Cranbornea za državnega tajnika za kolonije, sira Jamesa Greega za državnega tajnika za vojsko, Hugh Daltona za predsednika delovnega urada, lorda Portala za ministra za javna dela, J. Lewellina za ministra za letalsko proizvodnjo, visconta Wolmera za ministra za vojno gospodarstvo. Dalton je prevzel urad za delo kot naslednik polkovnika Lewellina, ki je opravljal svoje posle le tri tedne in je bil sedaj imenovan za ministra za proizvodnjo letal. Viscont Wolmer je v ministrstvu za vojno gospodarstvo naslednik Daltona, Lord Cranborne prevzema mesto državnega tajnika za kolonije po lordu Noynu; obenem bo tudi predsednik lordske zbornice. Novi minister za javna dela lord Portal je doslej opravljal posle parlamentarnega tajnika ministrstva za dobave.

Sovjetske izgube pozimi

56.806 ujetnikov, 960 tankov, 1789 topov in nad 8000 raznih vozil zaplenjenih ali uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. febr. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:
Na vzhodu je sovražnik v mnogih odsekih fronte ponovil svoje nekorisne napade brezskrbno in ne glede na izgube. V teku letalskih napadov in donečim odseku in na severnem področju vzhodne fronte je bilo hudo zadetih 26 sovražnikovi železniških vlakov. Večraj je sovražnik na vzhodnem bojišču izgubil 44 letal.

Od 1. januarja do 23. februarja je bilo zajetih 56.806 vojnih ujetnikov. Sovražnikove krvave izgube so bile mnogokrat večje od tega števila. V istem razdobju je bilo zajetih ali uničenih 960 tankov, kakor tudi 1789 topov in več kakor 8000 vsakovrstnih vozil. Mnogo dodatnih tankov, topov, železniških vlakov itd. je bilo uničenih med letalskim napadom na sovražnikovo fronto. Sovjetske letalske sile so v istem razdobju izgubile 699 letal v spopadih v zraku, 159 letal je uničilo protiletalsko topništvo, dočim je bilo 331 letal uničenih na tleh. Ta izguba 1189 sovražnih letal je v ostrem nasprotju z izgubami nemškega letalstva, ki znašajo 127 letal.

V severni Afriki izvidniško delovanje v odseku pri El Mekiliju. Italijanski lovski letalci so z dobrim uspehom napadli sovražnikovo letališče v vzhodnem delu Cirenaike in pri tem uničili 15 britanskih letal.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so nemška bojna letala ponovila drzne napade preko dneva ni uničila v dovolju severno od Sidj Baranija ne glede na močno obrambo močne skupine bojnih letal in protiletalskega topništva britanski konvoj v spremstvu rušilcev. Dve trgovinski ladji s skupaj 16.000 br. reg. tonami sta bili potopljeni, tretja ladja v konvoju pa je bila od direktnega zadetka tako hudo poškodovana, da je obstala na mestu hudo nagnjena na stran.

Letališče in pristanišče naprave na Maliti kakor tudi ladje v luci La Valetti so nemška bojna letala uspešno bombardirala.

Preteklo noč so manjše sile britanskega letalstva priletele nad obalno področje severne Nemčije. Dva britanska bombnika sta bila sestreljena.

Berlin, 23. febr. d. Vsi nemški listi se danes bavijo z najnovejšo vmesno bilanco obrambne bitke na vzhodni fronti in objavljajo poleg števil, ki jih je objavilo sredi nemške vrhovno vojno poveljništvo, tudi podatke o obrambnih izgubah sovjetskih čet in o nezmožnosti borbeni sili nemške vojske na vzhodu. Listi soglasno podčrtavajo zlasti dve dejstvi, namreč, da je Stalin, izkoriščajoč enkratno ugodnost nenavadno zgodnje in ostre zime, žrtvoval ogromno ljudi in vojnih potrebščin in da so se te brezobzirne žrtve brez omembne vrednih uspehov razblinile ob pogumni in vztrajni nemški obrambi.

»Völkischer Beobachter« piše med drugim, da pričajo številke, ki kažejo vso izkoreninjenost sovjetskih napadov kakor tudi uspehe nemških protisunkov, veličino zmagovitosti nemške obrambe na vsem razsežnem vzhodnem bojišču. Obenem odstranjujejo sleherni iluziji, da ne bi nemške moči orožju pri obrambi ne samo krajevno omejenih točk uspelo razbitje ali uničenje znatnih sovražnikovi sil.

Številčna premoč utegne odločati v vojni pod bolj sposobnim vodstvom ako pa je zvezana z operativno nesposobnostjo kakor jo dokazujejo boljševiško vojni vodstvo brez prestanta že devet mesecev, mora biti obojeno v nesmiselnem propast. To vodstvo lahko konec svojih armad le zakasni ne more na ga prepričati.

»Der Montag« piše: Sporednc z vojaškimi akcijami sovražnika, navdahnjenimi z voljo, da se za vsako ceno izpremeni pot usode, se je razvijal tudi reklamni pohod velikih izmer, ki je skušal svetlu sugerirati želje in sanje, češ da je nemška armada vendarle našla svojega mojstra Naravno je, da so bila ta reklama gesla najbolj zaželeno sprejeta tamkaj, kjer so jih najnujnejše potrebovali da bi obvladali svoj lastni obup, namreč v Angliji. Teden za tednom so tamkaj ponavljali boljševiško molitveno o odrežujočih protidržavni sovjetske vojske ki naj bi jim bila izpostavljena nemška armada, končno pa te verzije tudi v Angliji ni bilo mogoče vzdrževati ker se je ljudstvo vse bolj spriznajevalo z mislijo, da si ne kaže delati velikih nad, zakaj so

vjetski vojski se ni posrečila še nobena odločilna vojaška operacija. Sedaj, ko je nemško vrhovno vojno poveljništvo predložilo vmesno bilanco obrambne bitke na vzhodu, lahko ponosno in hvaležno ugotovljamo, da je Stalin skupaj s svojimi zavezniki v Angliji in Ameriki napravil račun, ne da bi upošteval trdnosti in duha nemške vojske.

Letalski boji na zapadu

Berlin, 23. febr. d. S pristojne nemške vojaške strani je bilo davi objavljeno, da je v zgodnjih večernih urah v nedeljo britansko letalstvo z majhnimi silami preletelo Nemski zaliv. Sovražna letala so na nekaterih krajih metala bombe, ki so povzročile manjšo škodo. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj ljudi ubitih. Že ob 22.30 zvečer pa je bilo nemško ozemlje zopet prosto sovražnika.

Berlin, 23. febr. d. Ne glede na razmerna slabo vreme so nemška bojna letala tudi v nedeljo izvršila več dolgih poletov nad severnim vodovjem ob britanskem otočju. Kakor javljajo s pristojne nemške vojaške strani, so se vsa nemška izvidniška letala vrnila na svoja oporišča z uspehim fotografskim gradivom.

Nemško sodišče za vojni plen

Berlin, 23. febr. s. V soboto zjutraj se je v Berlinu prvič sestalo sodišče za vojni plen, ki je bilo ustanovljeno v aprilu preteklega leta. Njegova naloga je, da podpre hamsburško sodišče za vojni plen pri njegovem delu. Posebej je berlinsko sodišče pristojno za plen s področja Sredozemskega, Baltiškega in Črnega morja.

Sodišče je v soboto razpravljalo o zaplenbi 7 sovjetskih ladij, ki so bile 22. junija 1941 zaplenjene v nemških lukah Stettinu, Lübecku, Gdansku in Neufahrwasserju. Hkratu z njimi je bil zaplenjen tudi njihov tovor. Skupna tonaža teh 7 ladij znaša 21.240 ton. Sodišče je smatralo ladje za last sovjetske države in je odredilo njihovo zaplenbo.

Potopljeni petrolejski ladji

Buenos Aires, 23. febr. s. Mornariško državno tajništvo Zedinjenih držav je objavilo, da je bila vzdolž atlantske obale Severne Amerike torpedirana severnoameriška petrolejska ladja »Pan Massachussetts«, 18 moč posadke s te ladje se je rešilo v neko atlantsko luko. Izjavili so, da je nadaljnjih 20 članov posadke utonilo. Ladja je izpodrivala 8.202 toni.

Buenos Aires, 23. febr. s. V soboto zjutraj je bila v bližini Curaca torpedirana norveška petrolejska ladja »Congsgaard«. Ladja se je vnela in se nazadnje potopila.

Blodeče mine ob islandski obali

Stockholm, 23. febr. List »Allehand« je objavil vest iz Rejkjavika, da se je v vodah okrog Islanda v zadnjih dneh pojavilo mnogo plavajočih min. Mine se pojavljajo tudi v skupinah. Sodijo, da so bile ob slabem vremenu odtrgane s svojih sider. Bržkone so viharji odtrgali kar cela minska polja. Mnogo min eksplozivna ob islandski obali. Ribiške ladje so v veliki nevarnosti zaradi njih. Na nekaterih krajih se je moralo prebivalstvo, ki ima svoje hiše neposredno ob obrežju, umakniti v notranjost otoka. (Piccolo.)

Vzнемirjenje v Argentini

Santiago de Chile, 23. febr. Listi objavljajo dolga poročila o vznemirjenju v Kostariki, ker so se nemške podmornice pojavile na Karabskem morju. Vlada v San Joseu je v strahu pred kombiniranimi operacijami letalskimi in japonskimi podmorniški napadi zahtevala od vlade v Washingtonu, na ji takoj dobavi potrebno število topov, ladij in drugih vojnih potrebščin za uspešno obrambo. Predsednik republike Garcia Calderon je izdal poseben manifest, v katerem poziva državljane, naj resno premislijo strateški položaj Kostarike spričo okolščine, da je v neposredni bližini Panamskega prekopa. Nemške podmornice, ki so vdrle v ameriško obrambno področje, svobodno križarijo po Karabskem morju in so lahko ugotovile, da lahko najresnejše ogrožajo prekop. Vlada zahteva sodelovanje vseh državljanov in jih poziva, naj takoj prijavijo sleherni stvar, ki jo opazijo na morju ali v zraku v zvezi z morebitnim napadom. (Piccolo.)

Otvoritvena seja hrvatskega sabora

Poglavnikova poslanica članom sabora

Zagreb, 23. febr. d. Davi je bil v navzočnosti diplomatskega zbora, vlade in vseh ustajskih državni oblasti, svečano otvorjen hrvatski sabor. Poglavnik je prečital poslanico, v kateri je najprej obudil spomin na nekdanji hrvatski sabor, ki je bil organ, s katerim so nekdanji Hrvati začeli organizacijo svojega nacionalnega in državnega življenja in ki je popolnoma povezal narod z državo. Ta sabor je prenehal delovati 29. oktobra 1918, ker je bilo 1. decembra istega leta nasilno in zvičajno priključeno hrvatsko ozemlje v novo, krivično in protinacionalno versko državno tvorbo, toda z močjo orožja naših zaveznikov in prijateljev, Nemcev in Italijanov, je bila uničena ta lažna in nasilna tvorba. Dne 10. aprila 1941 je bila obnovljena neodvisna hrvatska država. Z njo nastaja sedaj tudi stari sabor. V svoji poslanici izreka Poglavnik svojo najglobljo hvaležnost velikim voditeljem, poslanima po božji previdnosti: Benitu Mussoliniju in Adolfu Hitlerju, katerih imena bodo skozi generacije spominjala hrvatski narod v najgloblji hvaležnosti na dan njegovega vstajenja.

Poglavnik govori nato o nalogah, ki čakajo člane obnovljenega sabora v bližnji bodočnosti. Po presledku 20 let, pripomnja Poglavnik, morate dopolniti naloge, ki vam jih je tedaj zaupalo ljudstvo. Tudi vam, ki ste morda bili izvoljeni pri zadnjih volitvah pod tujim gospodstvom, so pridružene iste naloge. Največje pa bodo naloge pripadnikov ustajškega pokreta, vsi pa ste pozvani, da sodelujete za skupni blagor hrvatskega naroda. Vsi morate tudi doprinesiti svoj delež k notranji konsolidaciji, ki se mora čim prej izvršiti na čim bolj učinkovit način tako, da bo hrvatska država vredna tradicije svojega naroda. V naši državi ne sme biti protizakonitosti in nihče se ne sme pritoževati zaradi krivice. Vsi morate tudi s svojo dobro voljo sodelovati z drugimi narodi, zlasti z našimi velikimi zavezniki in prijateljskimi narodi, da bomo tudi mi doprinesli k ustvaritvi novega reda v svetu. Neodvisna hrvatska država se v sedanjih borbi za novi red bori ob strani trijnega pakta in je z Italijo podpisala zavezniško pogodbo, ki jamči njen državni obstoj.

Lepa svečanost v vojaški bolnišnici

Ljubljana, 23. februarja. V kapelici vojaške bolnišnice v Ljubljani odkrit in blagoslovljen Marijin kip, ki so ga podarili ranjeni in bolni vojnaki v sami bolnišnici. Verske svečanosti so se udeležili Visoki komisar Ekse. Grazioli s svojo soprogo, polkovnik armijskega zbora Ekse, general Roberti, ljubljanski škof dr. Rožman, poveljnik divizije general Orlando, zvezni podtajnik v zastopstvu ološnega zveznega tajnika, ljubljanski župan dr. Adlešič, kvester comm. Messana, pokrajnska zastopnica ženskega fašija tov. De Vecchi, mnogi oficirji in zastopniki raznih organizacij. Goste je sprejel direktor bolnišnice polkovnik Longo z zdravniški. Vojaški kaplan don Marino, čegar prizadevanje je bilo potrebno za ustanovitve te kapelice in za današnjo svečanost, je najprej izvršil verske obrede in nato nagovoril navzoče zastopnike oblasti in vojaške z vznesenimi besedami, v katerih je proslavil verski in čustveni pomen svečanosti, ki je še tem bolj pomembna danes, ko se italijanski vojaki bore na bojiščih in si pridobivajo slavo povsod. Besedam, v katerih je bilo polno verskega čustvenosti in domoljubnih misli, je sledil glasbeni del s petim. Igrala je grenadirski godba, prepevali pa so vojaški bolnišnice. Vojaški kaplan je natobral mašo.

Visoki komisar, poveljnik armijskega zbora, škof in druge navzoče osebnosti so se pred odhodom zaustavile ob posteljah ranjenec in bolnikov.

Versko svečanost je prenašala tudi ljubljanska radijska postaja in ji je lahko sledil vsakdo.

Prepoved izhoda iz mesta Ljubljane

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 odreja:

Cl. 1. Do nadaljnjih odredbe je od 15. ure danes, 23. februarja 1942-XX, prepovedano izhajanje iz mesta.

Cl. 2. Vstop v mesto je dovoljen samo dobaviteljem živil in tistim osebam, ki imajo za to iz razlogov javnih koristi utemeljen vzrok in ki predložijo nadzornim postajam ob cestah in železnih za spodaj navedene kraje osebne listine o istovetnosti, opremljene s fotografijo:

Brezovica, Dravle St. Vid, Kleče, Ježica, Tomačevo, Hrastje, Zalog, Dobrunje, Skofljica, Studenec-Ig.

Cl. 3. Proti osebam, ki bi skušale priti v mesto ali oditi iz njega na drugih krajih kot so naštetih v členu 2., se uporabi orožje, in sicer podnevi po enem samem pozivu, ponoči, t. j. od 19. do 7. ure, pa brez poziva.

Cl. 4. Kršitelji določb iz člena 1. in 2. te naredbe se kaznujejo z zapornim do šestih mesecev in v denarju do Lir 5000.

Za sojenje teh prekrškov je pristojno vojaško vojno sodišče.

Ljubljana, dne 23. februarja 1942-XX.

Visoki komisar: Emilio Grazioli.

Razširjenje operacijskega področja podmornic

Pod tem naslovom je budimpeštanski oficiozni list »Pester Lloyd« objavil pred dnevi zanimiv dopis iz Berlina, iz katerega posnemamo:

Akcijaki radij nemških podmornic, ki operirajo v ameriških vodah, se vedno bolj razširja. Z nastopi teh podmornic na Karibskem morju je tudi srednjeameriško vodno področje postalo bojno področje. Temu razširjenju delovanja nemških podmornic pripisujejo v berlinskih krogih vedno večjo važnost predvsem zaradi tega, ker so trdno prepričani da je to samo del vedno večjega vzajemiranja sovražnika na vseh morjih. V zvezi s tem opozarjajo da operirajo sedaj nemške podmornice že na starih velikih morjih namreč na Severnem ledenem morju, Atlantiku, Karibskem morju in v Sredozemlju torej na prostoru, ki se razteza okoli 100 stopenj; v zemljepisno dolžino in okoli 40 stopenj v zemljepisno širino.

Nadaljnji potek vojne bo v pogledu uporabe podmornic gotovo prinesel še nova presenečenja. Ne sme se namreč pozabiti, da istočasno že operirajo japonske podmornice na Pacifiku in da bodo verjetno kmalu lahko operirale tudi na Indijskem oceanu zlasti po zasedbi Singapaja. Tako se podmorniška vojna šli trojnega pakta razrašča v svetovni obseg, kar ne bo ostalo brez vpliva na sovražno trgovsko brodogradnjo. Ta podmorniška vojna snada prav gotovo v okviru nedavno v Berlinu zaključenega koordinacijskega programa Nemčije Italije in Japonske glede nadaljnjega vodstva sedanje vojne. Tako tudi ni nobenega dvoma da je treba na primer povečano delovanje nemških podmornic spraviti v zvezo z razvojem na Pacifiku. Po mnenju nemških vojaških krogov ni Andalija s Singapajom izgubila le posamično bitko temveč tudi glavno odločilno v borbi za Pacifik. S tem se je seveda operacijsko področje podmornic šli trojnega pakta močno razširilo in lahko rečemo, da je z japonsko zasedbo Singa-

pura nastal važen preokret v pomorsko-strateškem pogledu v tej vojni sploh.

Šonanto, Šonako in Šonansi

Italijanski listi so objavili te dni razčigo k novemu imenoslovju za Singapur, čegar splošni naziv bo odslej Šonan, in sicer se bo otok Singapur imenoval Šonanto (to pomeni v japonskem jeziku otok), singapurska luka Šonanko (ko pomeni namreč luko), a mesto Singapur Šonansi (šl pomeni namreč mesto). Koren novega imena »Šonane« pa pomeni: prvi del »šoa« — razsvetljuje, drugi del »nane« pa jug. (Tako pomeni Nanking južno prestolnico, Pek'ing pa severno prestolnico). Novi naziv za singapurski otok Šonanto pomeni torej »otok, ki razsvetljuje jug«, Šonanko »luko, ki razsvetljuje jug« in Šonansi »mesto, ki razsvetljuje jug«. V skupni rabi (za otok, mesto in luko) pa je najprimernejši krajši izraz Šonan — brez odgovarjajočih sufiksov to, ko in ši, ki pomenijo, kakor rečeno, otok, luko in mesto.

Ali se inteligenca podeduje?

Tržaški »Piccolo« je objavil dopis iz Berlina, ki se dotika tega vprašanja in iz katerega posnemamo:

Nemški znanstvenik dr. Friedrich Reinhold je izvršil o dedni prenosljivosti inteligence zanimiva raziskavanja. Svoje poskuse je izvršil na 2675 starših ter na 10.071 otrokih. Dovedli so ga do naslednjih rezultatov: Ako sta oče in mati manj inteligentna, se velika inteligenca pojavi le pri 5,4% otrok, povprečna inteligenca pri 34,4% otrok, slaba inteligenca pa pri 60,1% otrok. Kadar pa sta oče in mati oba inteligentna, je razmerje inteligence pri otrokih naslednje: Zelo inteligentnih otrok je 71,5%, povprečno inteligentnih 25,4%, manj inteligentnih pa 3%. Dejstvo, da se torej najdejo inteligentni otroci v zakonu manj inteligentnih staršev in manj inteligentni otroci v zakonu inteligentnih staršev, dokazuje, da dednost inteligence ni neposredna, temveč ji je treba vsaj stih iskatli izvore v prejšnjih generacijah. S temi poskusi pa je končno ovzružen tudi Schopenhauerjeva teza, da inteligenca prenaša na otroke predvsem mati, medtem ko naj bi jim oče dal voljo. Inteligenca prenašata na otroke oba, oče in mati, v enaki meri.

Kazni za posest orožja

Rim, 23. febr. s. Službeni list je prednočnim objavil kraljevi zakonski dekret, ki določa:

Kdorkoli bi si brez pristanka pristojnih oblasti ali brez utemeljenega razloga privajal strelno orožje, njegove dele, municijo ali eksplozivna sredstva, ki se smatrajo za vojne potrebščine, bo kaznovan z zapornim do 3 let ali z globoko do 5000 lir, če je spričo njegovega dejanja ogrožena javna varnost. Ista kazen velja tudi za vsakogar, ki bi našel take predmete in se jih poslužil. V takem primeru je dolžan nemudoma prijaviti te vojne potrebščine polnoletnosti karabinjerjev ali kakih drugih oblasti, razen, če se izkaže, da so o tem že obveščeni. Za vse prekrške te določbe so določene zaporne kazni do enega leta in globe do 2000 lir. Odredbe, ki so o tem doslej veljale na državnem ozemlju so odpravljene.

Dekret se je uveljavil z večerajšnjim dnem na področju Kraljevine in tudi na ozemljih ki so bile anektirane s kraljevim zakonskim dekreti 19. maja 1941-XIX št. 291 in 18. maja 1941-XIX št. 452, na italijanskih otokih na Egejskem morju dan po objavi zakonskega dekreta v »Službenem listu« tega otočja, v Libiji in Libijski Sahari pa dan po objavi tega zakonskega dekreta v službenem listu libijske vlade.

Prekrat v Urugvaju

Buenos Aires, 23. febr. s. Predsednik urugvajske republike Baldomir je v soboto zjutraj odredil policiji, naj obkroži poslopje parlamenta, v katerem so uradili poslanske zbornice. Dostop v parlament je bil vsakomur zabranjen. Obnemem je sklicujoč se na pravice, ki naj bi jih imel po ustavi, razpustil obe zbornici. Protipravno in neutemeljeno postopanje Baldomira je izzvalo veliko nezadovoljstvo v vsej državi. Ukrep je bil izdan zaradi sovražnega stališča, ki ga je prebivalstvo soglasno zavzelo nasproti predsedniku.

Nevarnost inflacije v Zedinjenih državah

Buenos Aires, 23. febr. s. Kontrolor cen v Zedinjenih državah Leon Henderson je objavil, da se plače in mezde ne bodo smele povisati, če naj se prepreči katastrofalna inflacija. Dodal je, da bo treba iz enakega razloga reducirati tudi kredit. Ugotovil je, da se bodo državni dohodki povečali za 6 milijard dolarjev. Za tekoče nakupovanje blaga pa bo treba kredite, ki so na razpolago, zmanjšati za 9 milijard dolarjev.

Obnovite naročnino!

Gospodarstvo

Področje nafte na Sumatri in v Birmi

Zasedbo Palembanga na Sumatri so japonske čete pridrle v največje naftno področje Nizozemske Indije, ki se razteza okrog samega Palembanga in sega v smeri proti severovzhodu v dve manjši področji:

Djambi in Rengat, medtem ko je četrto naftno področje na severovzhodu okrog Medan. Seveda so razdalje med temi področji znatne, kar je razumljivo, saj je Sumatra pri površini 471.500 km² še enkrat večja kakor Velika Britanija (228.300 km²) in se razteza 1750 km v dolžino. Navzlic veliki obsežnosti živi na Sumatri le nekaj nad 8 milijonov prebivalcev, med katerimi je le 40.000 Evropevc.

Od celotne proizvodnje nafte v Nizozemski Indiji, ki je znašala leta 1940. okrog 8,4 milijona ton, je odpadlo nad 5 milijonov ton na Sumatro. V gornji številki ni upoštevana proizvodnja britskega dela Bornea (1 milijon ton) in Birme (1,4 milijona ton). Proizvodnja Nizozemske Indije predstavlja sicer le 3% svetovne proizvodnje, ker pa je lastna potrošnja zelo majhna in se skoro vsa proizvodnja izvozi, je znašal zadnja leta delež Nizozemske Indije v svetovnem izvozu mineralnega olja okrog 10%.

V okoliših okrog Palembanga iskrišča naftna polja predvsem družba Bataatsche Petroleum Mij., ki pripada znanemu nizozemsko-angelskemu koncernu Royal-Dutch.

Umetni kavčuk iz zemeljskega plina

Iz Bukarešte poročajo, da so v teku pogajanj med rumunskimi tvornicami gumijastih izdelkov in nekimi nemškimi koncernom za ustanovitev tvornice za proizvodnjo umetnega kavčuka z letno kapaciteto 3000 ton. Umetni kavčuk naj bi se v tej tvornici izdeloval po najnovejšem načinu iz zemeljskega plina, ki se pridobiva v rumunskem delu Sedmograške. Rumunija ima na razpolago velike količine zemeljskega plina. Tako je pri družbi Sonametan, ki izkorišča skoro vse izvore, znašala lani v desetih mesecih proizvodnja plina 286 milijonov kub. m. Prizadevanja gredo za tem, da se tudi na drug način zlasti v industriji uporabi pridobljeni plin. V okvir teh prizadevanj spada tudi načrt za pridobivanje umetnega kavčuka. Sedaj uporabi industrija 84 odstotkov pridobljenega plina, obstoja pa tudi načrt, da se uredi preskrba Bukarešte z zemeljskim plinom, kar bi omogočalo izkoriščanje nadaljnjih izvorov.

Med tem ko oblastva pospešujejo potrošnje zemeljskega plina, morajo na drugi strani omejevati potrošnje mineralnega olja. Spričo težko pri vnovčenju mineralnega olja v letih pred vojno je Rumunija zelo pospeševala domačo potrošnje mineralnega olja, ki je dosegla leta 1940 skoro 2,1 milijona ton, kar je neprimerno več, nego so prej trošile sosedne države (Madžarska 300.000 ton, bivša Jugoslavija 130.000 ton). Rumunija smatra, da mora navzlic znatni lastni proizvodnji štediti z mineralnim oljem v korist izvoza, ki nudi možnost za uvoz življenjskovažnega blaga. Lanj je domača potrošnja mineralnih olj že precej nazadovala. Sedaj je na delu posebna komisija, ki bo določila potrošnje količine za posamezne kategorije potrošnikov.

Gospodarske verti

Italijansko-nemški sporazum o grški zunanji trgovini. Med Italijo in Nemčijo je bil sklenjen sporazum, po katerem bo šla vsa grška zunanja trgovina preko italijanskega kompenzacijskega urada. V grškem gospodarskem ministruvstvu so bili v smislu tega sporazuma že imenovani italijanski in nemški delegati, ki bodo urejali vprašanja v zvezi z grško zunanjo trgovino. Zlasti, da se zagotovi Grčiji nujno potrebna živila in surovine. Tudi za odobravanje trgovskih poslov Grčije z drugimi državami, razen z Italijo in Nemčijo, je potreben pristane italijanskega delegata oziroma italijanskega kompenzacijskega urada. V sporazumu je predvideno najtesnejše sodelovanje med Italijo in Nemčijo v pogledu grške zunanje trgovine.

— Za povečanje proizvodnje krompirja. Za letošnje leto je predvideno, da se v onih pokrajinah Italije, kjer so naravni pogoji najugodnejši, poveča proizvodnja krompirja, ki naj deloma nadomesti testenine. Potrošnja krompirja v Italiji je zlasti v primeri z drugimi evropskimi državami še razmeroma majhna in jo je treba dvigniti. Zlasti v visokoležih krajih, kjer pridelovanje žita ni preveč rentabilno, se dajo s pridelovanjem krompirja doseči veliki uspehi. V povprečju 1933—1939 je znašala letna potrošnja krompirja v Italiji 37,1 kilograma na osebo, kar ustreza celotni količini 17,7 milijona metriških stotrov. Pridelke krompirja za prehrano in industrijsko porabo pa se je gibal v teh letih od 26 do 32,5 milijona stotrov. Od tega je odpadlo okoli 3 milijone stotrov na zgodnji krompir, ki se po večini izvažata, medtem ko je Italija doslej zimske krompir deloma uvažala iz Madžarske. Pri večji proizvodnji je pričakovati, da se bo tudi konzum krompirja dvignil.

— Pridelovanje bombaža v Albaniji. Pridelovna bombaža v Albaniji se je pričela šele pred leti in je bilo v letu 1939. posejanih šele 272 ha. Polzkušni nasadi so

pokazali, da so v nižinskih krajih pogoji za pridelovanje bombaža prav ugodni. Da bi se povečala kultura bombaža v Albaniji je bila nedavno ustanovljena posebna Zveza za kulturo bombaža, ki bo poskrbela, da se bo pridelovanje bombaža v Albaniji povečalo. Ta zveza bo tudi ugotovila, v katerih krajih so v ta namen najugodnejši pogoji.

— Angleške investicije v jugovzhodni Aziji. Po japonskih cenitvah znašajo investicije angleškega kapitala v jugovzhodnem azijskem področju 829 milijonov funtov, kar predstavlja eno četrtino celotnih investicij angleškega kapitala izven Velike Britanije. Vse investicije Anglije v azijskem področju (skupaj z Indijo) pa predstavljajo skupaj 70 odstotkov investicij angleškega kapitala v inozemstvu.

— K odgovorih nemških veleposelnikov. Na razna vprašanja objavljajo nemški listi izjava lipskega veleposelnjaka urada, ki pravi, da velja odredba nemškega državnega ministra za propagando z dne 10. februarja o prepovedi veleposelnjskih prireditve tudi za državni veleposelnjem v Lipskem, ki bi se moral vršiti od 1. do 5. marca. Veleposelnji so bili odpovedani zaradi tega, ker zahtevajo te prireditve preveč delovnih moči, ki so na drugih mestih potrebne, in ker preveč obremenjujejo prometna sredstva, ki morajo biti na razpolago za druge namene. Tudi v protektoratu so veleposelnji odpovedani. Medtem ko odpoved nemških veleposelnjskih prireditve narekujejo vojno važni razlogi, je računati s tem, da se bo Nemčija udeležila tujih veleposelnjov po načrtu. Predvideno je celo, da se bo nemško gospodarstvo v povečanem obsegu udeležilo zunanjih veleposelnjov. To velja zlasti tudi za veleposelnje, ki bodo v aprilu letošnjega leta, in sicer v Milanu, Zagrebu, Floridiv, Silleu, Nantesu in Baselu, kakor tudi za poznejše veleposelnje.

— Organizacija kmetijske proizvodnje na Spodnjem Stajerskem. »Marburger Zeitung« prinaša daljši članek o organizaciji, ki je bila v zadnjih 9 mesecih izvršena na področju kmetijstva. Poleg številnih uradov in posvetovalnic v samem Mariboru je bil v Ptujju ustanovljen urad za vinarstvo in v Celju posvetovalni urad za vrtnarstvo. Predvidena je ustanovitev nadaljnjih posvetovalnih uradov izven Maribora, čim bodo na razpolago potrebne strokovne moči. Končana je tudi organizacija kmetijskega kredita in organizacija za preskrbo gnojil, semen, zaščitnih sredstev, orodja itd. Urad pooblaščenca državne komisarja za utrdive nemstva upravlja sedaj 1500 kmetijskih posestev, na katerih so bili postavljeni upravitelji.

— Omejitve porabe osebnih avtomobilov v Nemčiji. Nemški državni prometni minister je izdal odredbo, po katerem se smejo osebni avtomobili, tudi če imajo porabno dovoljenje, uporabljati v javnem prometu kakor tudi v gospodarskem in zasebnem prometu samo za izvrševanje življenjskovažnih in vojnovažnih nalog. V vseh primerih, kjer se brez škode za izvršitev naloge lahko doseže cilj brez uporabe avtomobila, je treba uporabiti javna prometna sredstva. Prihranek na času se ne more priznati. Predpisana je tudi delna revizija izdanih prometnih dovoljenj. Med drugim so prepovedane vožnje v razdalji preko 75 km zračne črte in vožnje med stanovanjem in uradom.

— Ustanovitev Nemške trgovinske zbornice v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da je minister za obrt, industrijo in trgovino izdal naredbu o ustanovitvi Nemške trgovinske zbornice s sedežem v Zagrebu. Redni člani zbornice lahko postanejo nemški trgovci, oziroma nemške tvrdke, ki imajo sedež na Hrvatskem ali v Nemčiji in sodelujejo v gospodarskem prometu med obema državama. Član zbornice lahko postane tudi oni nemški trgovci ali državljani, ki sodeluje pri hrvatskih trgovskih tvrdkah. Izreden član pa lahko postane vsak trgovec in vsaka tvrd-

ka obeh držav, ki sodeluje v gospodarskem prometu med obema državama in fizična ali pravna oseba, ki pospešuje medsebojne gospodarske odnose. Članarino se določa v proračunu, ki ga odobri ministrstvo. Poslovanje zbornice bo urejeno s poslovnikom, ki ga mora prav tako odobriti ministrstvo.

— Ureditve tiska na Hrvatskem. Državni dopisni in propagandni urad pri predsedništvu vlade je izdal naredbu, po kateri je za izdajanje in razpečevanje novin, časopisov in knjig (razen solskih knjig, službenih izdaj, izdaj hrvatske državne tiskarne ter izdaj državnih oblastev, ustanov in zavodov), potrebno predhodno dovoljenje državnega dopisnega in propagandnega urada. Tiskarne ne smejo prevzeti dela brez tega dovoljenja, ki ga izdajajo izven Zagreba uradovi dopisni-ki. Naredba se nanaša tudi na knjige, ki se že pripravljajo, in na časopise, ki imajo že dovoljenje za izhajanje.

— Gradnja avtomobilske ceste iz Zagreba proti Zemunu. Iz Zagreba poročajo, da se bo gradnja avtomobilske ceste iz Zagreba proti Zemunu spomladi nadaljevala v znatnem obsegu. V tej zvezi so že razpisana dela za gradnjo te ceste v sektorju Dugoselo-Prečec, to je v dolžini 10 kilometrov s proračunom nad 57 milijonov kun.

— Znatna zadolžitev Švice. Celotni stroški Švice za obrambne izdatke in mobilizacijo bodo do konca letošnjega leta dosegli okrog 4 milijarde frankov, to je trikrat toliko, kolikor so znašali mobilizacijski stroški v svetovni vojni od 1914. do 1918 (ki so takrat dosegli le 1200 milijonov frankov). Od omenjenih 4 milijard bo do konca letošnjega leta amortiziranih le 1170 milijonov, ostanek 3460 milijonov pa bo ob koncu leta predstavljal povečanje državnega dolga, ki bo s tem narasel na 8 milijard frankov (brez dolga švicarskih zveznih železnic, ki znaša okrog 3 milijarde).

— Omejitve potrošnje kositra in kavčuka v Zedinjenih državah. Novi urad za vojno produkcijo Zedinjenih držav je odredil omejitve potrošnje kositra, ki se mora zmanjšati za 40%, kakor tudi potrošnje kavčuka. Prepovedana je uporaba pocinjene pločevine za izdelovanje konzerv.

— Struktura slovaškega gospodarstva. Slovaški zavod za proučevanje konjunktura je sestavil podatke o strukturi slovaškega gospodarstva. Po teh podatkih predstavlja na Slovaškem plodna površina 52 odstotkov celotne površine, gozdovi predstavljajo 38%, neplodna pa 10%. Vsega je na Slovaškem 339.000 kmetijskih posestev; od tega odpade 96% na posestva od 1 do 20 hektarjev in le 1,5% na posestva s preko 50 hektarjev. Prebivalstvo je razdeljeno tako, da živi od kmetijstva 57% vsega prebivalstva, od industrije in rudarstva 19%, od trgovine, bančništva in prometa 10%, na javno službo pa odpade 6 odstotkov.

Naše gledališče

DRAMA
Torek, 24. febr.: ob 17.30: Zaljubljena žena. Red Terek.
Sreda, 25. febr.: ob 17.30: Človek, ki je videl smrt Red A.
Četrtek, 26. febr.: ob 17.30: Voda. Red Četrtek.

Abonenti reda Terek bodo imeli drevi ob 17.30 uprizoritve Cenzatove tridejanke »Zaljubljena žena«. Delo je salonska igra, katere dejanje se godi v boljših meščanskih krogih. Glavna oseba je mlada, čustvena zakovska žena, ki se premišljeno bori za izgubljeni ljubezen svojega moža. Igrali bodo: Severjeva, Nakrst, V. Juvanova, Gregorin, Nablocka, J. Boltarjeva, Peček, Brezigar in Orel. Režiser prof. Šest, scenarist inž. Franz.

V sredo ob 17.30 bodo odigrali za Red A tridejanjsko komedijo romunskega pisatelja Victorja Eftimija »Človek, ki je videl smrt« Godi se v polpretekli dobi v hiši bogate vinskega trgovca Aleksandra Filimona. Dejanje se plete okrog neznanega potopeha, ki ga reši Filimon s skokom v vodo pred samomorom. Odločilni vpliv, ki ga zadobi potopeh v rodnini, povzroči razne konflikte, a prinese tudi zadovoljstvo. Igrali bodo: Cesar, Gabrieljevičeva, Simičeva, Vladimir Skrbineš, Raztresen in Jan. Režiser in scenarist inž. arh. Stupica.

OPERA

Torek, 24. febr.: ob 17.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron Red Premierski.
Sreda, 25. febr.: ob 17.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Red Sreda.
Četrtek, 26. febr.: ob 16.30: Aida. Izven.

Premierski abonenti bodo imeli drevi, abonenti reda Sreda pa jutri ob 17. predstavo Benečeve opere »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Zasedba je sledeča: Zupan Matije - Zupan, Lenka, njegova hči, - Barbičeva, Hela Fieldova, milijonarka - Japljeva, Tino Klement, tenor - B. Sancin, Riba, reporter - M. Sancin, Pavel Tomc, poročnik - Janko, Maruša - Poličeva, občinski stražnik - J. Rus, primaš - Simončič. Dirigent Simoniti, koreograf inž. Golovin.

Uprava Narodnega gledališča javlja Premierskim abonentom: ker je imel njihov red v preteklem tednu tri predstave, je bila prva letošnja ponovitev Benečeve opere »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« v soboto izven abonmaja, sicer bi se Premierskim abonentom nakupilo v enem tednu preveč predstav. Tako bodo imeli namesto preteklo soboto, drevi uprizoritve opere »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«.

Zadnji nastop altistke Mile Kogejeve, ki odhaja na angažman v Zagreb bo 26. t. m. v četrtek ob 16.30 uri. Pela bo Amnerido v operi »Aida«. Predstava bo izven abonmaja. Na zadnji nastop te odlične in priljubljene pevke opozarjamo občinstvo, ki mu je v letih, odkar je delovala v Ljubljani, s svojimi pevskimi stvaritvami nudila celo vrsto dognanih partij.

Otroci, ki sodelujejo pri Leharjevi mladinski operi »Indija Koronandija«, ki jo bo uprizorila Opera v prvi polovici prihajajočega meseca, bodo imeli skušnjo v petek in soboto ob 15. ter v nedeljo ob 10.30

Velike izgube angleške mornarice

Rim, 23. febr. s. Angleški admiraliteti javlja, da je ob potopitvi odlopnice »Barham« v novembru lani pred Sollumom izgubilo življenje 868 oficirjev in mornarjev,

„Ura je 12.20: potapljamo se!...“

Angleški novinar O. D. Gallagher je objavil članek, v katerem podrobno opisuje katastrofo angleških oklopnih »Prince of Wales« in »Repulse«, ki so ju torpedirala ob Malajskem polotoku. Gallagher je bil edini novinar, ki je bil dodeljen angleškemu vojnemu brodogradu v Singapuru. Dramatično borbo je opisal takole:

Kratka je zgodovina pomorskega oddelka, ki je v ponedeljek 8. decembra 1941 odplul iz Singapura proti severovzhodu, kjer so ga napadle japonske zračne sile. Glavni enoti tega brodogradja sta bili bojni ladji »Prince of Wales« in »Repulse«, jaz sem se bil ukrcal na poslednjo. Nismo vedeli, kam plovemo, šele naslednji dan je poveljnik admiral sir Tom Phillips pojasnil: »Sovražnik je izkrcal svoje čete na mnogih točkah malajske obale. Nekatere njegove prevozne ladje so že zasidrane ob obali. Izkoristiti moramo priliko, preden se bo mogel sovražnik utrditi. Poskrbeli smo, da nas sovražna letala ne bodo mogla lahko najti; upamo presenetiti sovražnika jutri, v sredo, ob zori. V slamskem zalivu bomo imeli priliko pomeriti naše moči z zastarelo japonsko bojno ladjo »Kongo« ali pa s kako drugo. Z našimi težkimi topovi bomo gotovo dosegli uspeh; vendar pričakujemo v vsakem primeru, da bo naloga čim prej zaključena, da bi se mogli vrniti na izhodišče, preden bodo Japonci organizirali zračni napad velikega obsega. Streljajte pazljivo; vsak strel naj potaplja!«

„Letala na vidiku! Vsak na svoje mesto!“

Torek ob 17.20. Zvočnik je javil: »Letala na vidiku, vsak na svoje mesto!« Naglo sem se povzpela na poveljniški mostiček, kjer mi je bilo odredeno mesto, in opazil daleč, skoraj na robu obzorja, japonsko izvidniško vodno letalo. Bil je to dvomotorni znanek »Nakajima Naika 93«. Zvočnik je opozoril: »Sovražnikovo letalo nas je opazilo! Pozor!... Takrat sem zagledal še nadaljnji dve enakih sovražnih letali. Zgodilo se je, kar vsak admiral rad prepriča. Bili smo že predalet ob obale, da bi mogli računati na pomoč lastnega letalstva pred zoro. Računati smo morali na množestvene napade iz zraka. Ves dan smo pluli, ne da bi nas japonski letalci opazili. In prav ob mraku je moral imeti nek japonski pilot srečo, da nas je zagledal. Prave so potekale v popolni tišini. Nikomur ni šlo na smeh, čeprav smo bili v neizgorljivih oblačilih res smešni! Ob 21.05 se je zvočnik spet oglašil: »Pozor! Poveljnik govori!« Nato: »Pravkar sem prejel brzojav vrhovnega poveljnika. Sovražnik nas je odkril in je potrebno razpršiti konvoj. Njegova letala so na lovu. Moramo se takoj vrniti v Singapur!«

Njegove besede so bile sprejete z godrnjanjem, zakaj od pričetka vojne je »Repulse« preplula 53.000 milj, ne da bi v tem času imela priliko stopiti v borbo!

V sredo ob 6.30 je zvočnik javil: »Prejeli smo sporočilo, da je sovražnik izkrcal čete severno od Singapura.«

Nebo je čisto kakor kristal. Nad morskno gladino piha svež veter. Vsi so na določenih mestih. Pred nami plove »Prince of Wales«, sledi »Repulse« okrog in okrog pa torpedni rušilci.

Bitka se je pričela

Ob 7.55 »Prince of Wales« je poslal eno svojih izvidniških letal s poveljem, naj se vrne na krov. Pilot se bo moral spustiti kjerkoli na obali in po radiu sporočiti uspeh svoje naloge. Letalo je kmalu izgnilo našim očem. Kmalu pa se je spet pojavilo in sporočilo, da sovražnika ni na vidiku. Tedaj je zvočnik povzel: »Pozor! O sovražniku doslej nobene vesti. Blizu smo obali.« Malo pozneje je zvočnik spet ponovil: »Nič novega...« Tudi »Repulse« je poslal eno svojih letal. Ob 10.20 se je v velikih razdaljah pokazal japonski dvomotorni, podoben tistim, ki so bombardirali Singapur prvi večer vojne. Skrbno je pazil, da ne bi zašel v dosega naših topov. Njegova posadka se je omejila le na proučevanje naših premikanj. Ob 11.10 je bil na desni opazjen parnik. Verjetno manjša tonaža, ker ima samo en dimnik. Usmerilo se proti nam. Medtem ko sem ob 11.15 skozi daljnogled opazoval parnik, me je nenaden sunek s pokom tako stresel, da sem skoraj padel. Detonacija je povzročila top manjšega kalibra na »Prince of Wales«, ki je ustrelil proti letalu. Takoj je sledil strel z »Repulse«. Na nebu sem opazil šest sovražnih letal. Detonacije so odrgale kosček poveljniškega mostiča, ki je padel nedaleč od mene na tla. — »Stari razpada«, je ironično pripomnil mornar pri obveščevalni napravi. Tako torej so nas napadle nam doslej popolnoma

Kulturni pregled

Remčeva „Magda“ v Zagrebu

Zagreb, februarja

Tiho, brez vsakršnega hrupa in reklame nam je pripravila dramska skupina Slovensko kmečko-delavske sloge v Zagrebu Remčeva »Magda« za vprizoritvev na zagrebškem odru, tako da je naposled imela 16. t. m. premiero pred polno dvorano v Malem gledališču.

Kakor znano, je privrkat nastopila s Cankarjevo »Lepo Vido«, ki je dosegla celo reprizo. Drugič z noveletno kulturno priveditvijo in tretjič sedaj z »Magdo«.

Medtem ko je bilo v prvih dveh priveditvah, posebej še v drugi, opaziti bolj ali manj očitne sledove diletantizma, ni bilo v tej o njem niti sledu, celo ne v najboljšem pomenu besede. To kar so nam dali z vprizoritvijo »Magde«, je bila že umetniško dozorela stvar, na višini gleda režiije, igre in inscenacije. Lahko je v čast vsem, ki so sodelovali, posebej še slovenski kmečko-delavski slogi in njenemu kulturnemu delovanju.

»Magda« Alojzija Remca je umetniška, ki bo s svojo problematiko ostala še dolgo aktualna, ne samo v našem času. Vse tako dotihmal, dokler se ne izpremeni odnos med ljudi in v ljudeh samih. Čeprav je na prvi pogled postavljena strogo individualistično, je vendar težka obtožba in osloboda družbe in njenih odnosov, — družbe, ki še vedno postopa z žensko kot

neznane japonske zračne sile. Japonska letala so nas dohitela v strnjeni skupini in nizkem letu in takoj posvetila največjo pozornost našima bojnim ladjam.

„Ogenj na krovu!“

Ob 11.18 je »Prince of Wales« začel načrtno streljati s svojimi številnimi »pom-pom-i«, posebnimi protiletalskimi topiči, ki so razporejeni v skupinah po osem. Tudi pom-pom-i »Repulse« so pričeli besno streljati. Tem so tako sledili 100 mm protiletalski topovi. Eksplozije so divje plesale okrog letal. Na desni sem zagledal dve letali. Torpednik? Ne, bombnik, ki so nas preleteli. Vsi naši topovi so se obrnili proti njima, toda letali sta se neškodovani umaknili. Kak je bil cilj tako nenavadne akcije? Ni nam bilo treba dolgo čakati na pojasnilo. Namen je bil, obrniti našo pozornost drugam. Sledila je nova silna detonacija. »Repulse« se je strahovito zamajal. Veliki kosi dimnika so padli na obveščevalni mostiček. Ozrlj smo se navzgor in v veliki višini zagledali nekaj letal, ki jih doslej še nismo videli, ker smo vsu pozornost obračali nizko letetičnim bombnikoma. Nova letala so letela najmanj 5000 metrov visoko. Njihova prva bomba, ki je pravkar zadela »Repulse«, je padla na kataluplt in tresčila v polno. Stopil sem na rob mostiča za strojnico »Wickers«, ki v eni minuti izstrelji 2000 12 mm izstrelkov. Tam, kjer je padla prva bomba, se je dvigal oblak dima. Z višine 5000 metrov so letalci spustili drugo bombo, ki je s strahovitim žvižgom padla meter daleč od ladje v morje. Oklopnica se je spet nagnila. Iz posebne cevi na enem »pom-pom-u« je brizgala osvežujoča voda. Deseterični mož, ki so dodeljeni vsakemu »pom-pom-u«, je pot kar curiljal po obrazu. Prvič odkar se je pričela bitka, se je oglašil zvočnik; govornikov glas je bil negotov, da smo s težavo razumeli: »Ogenj na krovu! Na mostičku kataluplta je bil dim zmerom gostejši. Gasilci so stopili na delo. Medtem pa so »pom-pom-i« spet streljali tako silovito, da sem skoraj izgubil ravnotežje.

Nov, strahoten napad

Ob 11.25 opazim, da so drobci bombe na treh mestih prebili desno steno dimnika. Ob 12.20: vsa sovražna letala so napadla »Prince of Wales«. Na krmni oklopnice se je dvignil steber vode in dima, ki je šel čil drevesnemu deblu. Bojna ladja je bila torpedirana. Niti peklenjski ogenj iz »pom-pomov« niti silovito streljanje protiletalskih topov nista mogla pregnati napadalcev.

»Prince of Wales« se je močno nagnil na levo. Od nas je bil oddaljen okrog 250 metrov. Mimo mene je zdrvel mornar, kričoč: »Prince of Wales ima krmilo poškodovano!« Neverjetno se čuje, da morejo tako neznanca letala težko raniti takega orjaka. Letala pa so očitno odložila ves svoj smrtonosni tovor, ker so se že oddaljila. Vendar nisem imel občutka, da je bitka končana. »Prince of Wales« nas je z znaki vprašal, če smo torpedirani. Naš poveljnik je odvrnil: »Se ne.« Šest kurjačev, ki so bili ranjeni, so nemudno presneli v oklopno kazemato na krmni. Admiralska ladja se je še bolj nagnila. Medtem pa so na »Repulse« znova napolnili izpraznjene »pom-pome« in jih pripravili za novi, od vseh pričakovani napad.

Ob 12.20: Nov val japonskih letal leti v strnjeni formaciji okrog nas. Njihov prvi cilj je »Prince of Wales«. Takoj pričnemo streljati bolj v njegovo obrambo, kakor v našo zaščito. V svojih poslednjih trenutkih je »Prince of Wales« sličil ranjenemu tigru, ki se z vsemi silami brani sprejeti smrtonosni udarec. Njegova podoba se je komaj razločila v dimu in plamenu prav vseh njegovih topov, razen težkih 354 milimetrskih. Jasno vidim torpedo, kako pada iz nekega letala v smeri proti »Prince of Wales«. Dve sekundni pozneje eksplozija na sredji oklopnice drugo torpedo, in takoj nato tretji na krmni. Ladja se nagne na levo in mnogo ljudi poskače v morje. V tistem trenutku me strahoviti sunek trešči ob steno mostiča. »Repulse« je zadel torpedo na levo stran krmne. Nismo utegnili videti, odkod napad, že se je »Repulse« stresel od druge strahovite detonacije. Drugo torpedo... Očitno se je pričela močno nagibati na levo. »Vsi na glavni most!« je zadnjikrat zavpil zvočnik.

„Potapljamo se!“

Oklopnica se je tako močno nagnila, da smo s težavo vzdržali ravnotežje. Sezui sem čevlje in v mokrih nogavicah sem se čutil varnejšega. Morje je bilo črno od nafte, ki je tekla iz prebitih rezervoarjev. Zadnje besede, ki sem jih bil napisal v zapisknik so bile: »Okrog 12.20, potapljamo se.« Takoj nato sem skočil v valove. Plaval sem z vsemi silami, z drugimi pone-

srečenci in vsi smo imeli eno samo željo: Cim bolj se oddaljiti od potapljajočih se oklopnice, da nas ne bi vrtnec potegnili s seboj. Pogledal sem naprej in videl, kako je krma »Prince of Wales« izgnila v valovih. Skušal sem plavati še hitreje, a ko sem se nekaj trenutkov nato ozrl, sem zagledal »Repulse« vsega v plamenih, kakor se naglo potaplja. Takoj potem je izgnil mojih očem.

Rešitev izžerpanih

Plaval sem z obupom. Nikogar ni bilo v moji bližini, ki bi mi bil pomagal. Oči so me pekile; usta, nos, lasje, ves sem bil masten od nafte. Voda je bila kakor črnilo. Opazil sem dva moža, ki sta se držala reševalnega pasu in se jima pridružil. Vsi trije smo bili črni kakor dimnikarji in kmalu se nam je pridružil četrti. Toda naš reševalni pas je bil očitno prešibak za četvoro, potopil se je in izgubili smo ga. »Na svidenje«, smo si rekli in odplavali vsak v svojo smer. Plaval sem z vsemi silami, da bi se vendar že rešil iz nafte. Kmalu potem sem opazil motorni čol, ki mu pa motor ni deloval. Zagledal sem plavajoč predmet, katerega so že držali trije, in sem se jim pridružil. Z združenimi močmi smo poizkusili pribli-

August Praprotnik na zadnji poti

Ljubljana, 23. februarja

V nedeljo popoldne ob 15. uri je bil v greg tragično preminulega predsednika Avgusta Praprotnika. Pokojnik je lezal najprej doma, v nedeljo dopoldne pa so ga prepeljali v kapelico sv. Nikolaja na Zalah že mnogo pred uro pogreba so se zbirali pred kapelico predstavniki in mnogo drugih pogrebcev. Vozovi električne cestne družbe so nabitno polni brželi iz mesta proti bivaliču umrlih. Pokojnikov krsto so krasili številni krasni vencni in mnogo cvetja.

Ob 15. uri so se pričele molitve, ki jih je opravila frančiškanska duhovščina, čim so krsto prenesli na oder pred kapelo. Obrniti zbor zastopnikov našega javnega, zlasti pa gospodarskega življenja in ostalo občinstvo sta v grobni tišini prisostvovala žalnim obredom. Ko so bile molitve končane, je pokojniku v slovo sprevoril nekaj toplih besed podpredsednik Zdrženja industrijev g. Franc Heinrichar.

Cenik za zelenjavo in sadje veljaven od 24. februarja 1942-XX

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje naredbe št. 17. z dne 9. maja 1941-XIX naslednje cene v prodaji pri proizvajalcu ter pri trgovcu na debelo in drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki mejo za katero se morajo cene dejansko gibati pri kmetu oziroma pri trgovcu. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati nižje, nikakor pa ne višje kakor po odredeni ceni.

Prve cene veljajo za kg blaga na debelo, druge pa za kg blaga na drobno.

Cesen 8.50, 9.50, rdeči korenček 3.25, 3.65, karfiolja 3.65, 4.25, čebula 2.60, 3.20, solata (edivija, zobčasta in navadna) 3.65, 4.65, radič 6.60, 7.40, zelena (glavice) 3.65, 4.05, špinaca 4.90, 5.30, pomaranče prve skupine (Moro-Tarocco) I. vrste (2. vrste) 6.05, (5.30), 7.05, (6.15), pomaranče II. skupine (Sanguino - Sanguinella), I. vrste (2. vrste 5.20 (4.70), 6.10 (5.50), pomaranče III. skupine (Biondo) I. vrsta (2. vrsta) 4.80 (4.45), 5.70, (5.15) fige suhe v celofanu 9.90, 10.90, fige suhe v košaricah 9.10, 10.50, limone I. vrste (15 cm obsega) 3.27, komad 0.40, limone II. vrste (pod 15 cm) 2.77, komad 0.35, jabolka I. vrste 6.25, 7.15, jabolka II. vrste 5.60, 6.40, mandarine I. vrste 4.85, 5.65, mandarine II. vrste 4.45, 5.10, maroni I. vrste 6.20, 7.75, orehi Sorrento 12, 14.15, orehi navad-

ni 8.40, 12.10, krompir domač pri kmetu 1 liro, 1.30, krompir za seme »Blintje« pri kmetu 1.5, krompir za seme ostalih vrst 1.30.

Opombe:

1. Jabolka I. vrste so: parmene, renetke, champagne, Grafensteiner, Morgenduft, Jonatan, Wagner, Star, Imperatore, Abbondanza, Sergente, Annurche.
2. Pri označbi cen je pristaviti tudi vrsto blaga po kakovosti. Trgovci na debelo morajo izročiti kupcem račun z označbo blaga, vrste in enotne cene ter morajo tudi kupci zahtevati tak račun.
3. Ta cenik mora biti izvešen v prodajnih prostorih na dobro vidnem mestu in velja, — izzveniši domači krompir — le za uvoženo blago. Razume se brez tare.
4. Za domačo zelenjavo in sadje v Ljubljani in trgovini na drobno pa veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika.
5. Okrajna načelstva lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsako zvišanje pa mora biti predhodno odobreno od Visokega komisariata.
6. Kršitelji tega cenika se kaznujejo po uredbi št. 8., Sl. list št. 8 od 28. januarja 1942-XX in ostalih zakonitih predpisih. Ljubljana, dne 21. februarja 1942-XX. Visoki Komisar Emilio Grazioli

Jabolka za visoke lege

V drugi letošnji številki »Sadjarja in vrtnarja« razpravlja g. A. Flego z Grma o jabolkih, ki bi bila primerna za mnoge naše visoko ležeče kraje, kjer zljaj ne goje nikakega sadja. Zaradi splošne zanimivosti Flegov pobudni članek ponatiskujemo:

V januarjski številki je »Sadjar in vrtnar« sprožil vprašanje o sadnih sortah, ki bi mogle uspevati na prisojnih legah z nadmorsko višino 900 do 1000 metrov. To

vprašanje je za gorato Slovenijo izredne gospodarske važnosti. Mnogo je pri nas kmetij v pripravnih planinskih legah, ki so brez sadja.

Naj omenim, da je Društvo kmetijskih strokovnjakov že nekako pred 7 leti pokrenilo to vprašanje. Društvo je zaprosilo bivšo banko upravo v Ljubljani, da se za to zanima in da prevzame akcijo v svoje roke. Bivša banka oblast je tedaj naročila za poskusne namene nekaj sadnih sort, ki jih je vzgojil slavni Mičurin. Kakor

nedvomno razpolaga z bogato skalo izraznih možnosti, ki jih uma dobro uporabiti, in prav v tem je njegova umetnost. Vsaka treh njegovih kreacij je bila poglavje zase, a najbolj mu je uspela vloga policijskega komisarja. V nji se je najbolj izrazil Lavrihov poseben čut za prikazovanje patoloških tipov.

S svojim dosledno izdelanim likom Magde je Vera Lavrihova dokazala svoj nedvomno veliki dar za dramatik. Kakor oba njena partnerja, tudi ona ni profesionalna igralka, vendar ji je uspelo ustvariti sugestivno in toplo kreacijo žene, ki hodi svoj križev pot od prvega svetlega, dekliskega zanosa do mračnega in groznega spoznanja izigrane, za življenjsko srečo prevarane žene — spoznanja, da je vse izgubljeno, poteptano, mrtvo in nepopravljivo. V prizoru s trgovskim agentom Maksom in Petrom v zakotni kavarni, nato v dramatskem spoprijemu pred nočnim barom ter z zdravnikom na mestnem mostu se je pokazal ves njen solidni, nepričakovani dramski talent, čigar širino je odkrila v osmi sliki kot prostitutka Flora v dialogu s Pesnikom.

»Magdo« je režiral Davorin Petančič, ki je tudi igral Mazarinskega pomočnika Petra. Kot režiser je tokrat pokazal svoje prave sposobnosti in je bil skozi tri ure, kolikor je trajala predstava, popoln gospodar odra. Drama je bila skrbno nastudirana in skrbno izdelana, mimo tega je imela primeren tempo, tako da ni nikjer utrljala. Petančičeva kreacija Petra je bila prava študija zase, prikazana s tako

znanje, je šlo Mičurinovo delo za tem, ob vzgoji odporne rastline, ki bi prenašale hud mraz. Banaka oblast je dobavila drevesni vinarski in sadjarški šoli v Mariboru ter kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. V aprilu 1937 je uprava kmetijske šole na Grmu uredila majhen poskusni nasad, v katerem je posadila po 3 drevesa tehle »mičurincev«: 1. besmijanka, sorta za skrajni sever. Lansko leto je cvetela 4. maja. Plodovi so dozoreli v začetku avgusta. So rdeče prižasti in podobni šarlamovskemu. 2. Antonovka, 1 in pol funtna, izboljšana nam že znana antonovka. Lani je cvetela 7. maja. Plodovi so dozoreli konec avgusta. So izredno debeli, težki okrog 100 kilograma, koža je zelena, zaprte barve. 3. Belfier-kitajka, križanec rdečega belfierja s kitajko. Ta sorta je cvetela 4. maja. Plodovi so zoreli v drugi polovici avgusta. Podobni so rdečemu belfierju, na sončih strani so rdeče prižasti. 4. Peping-safrani, križanka orleanske renete s safrankom. Cvetela je 6. maja in plodovi so dozoreli konec avgusta. Plod je podoben jonatanu, je rdeče prižast. 5. Bergamotska renetka, križanka med jabolkom in hrusko. Cvetela je 12. maja in plodovi so dozoreli v drugi polovici septembra. Plodovi so bolj visoki, pri peclju in muhi ravnli, brez vrtnice, z debelim in kratkim pecljem. Barva kože je zelena. 6. Anis kalvil, križanka rdečega zimskega kalvila. 7. Kulon-kitajka, križanka med kulonsko reneto in kitajko. 8. Kandil-kitajka, sorta za mrzle kraje. Zadnje tri niso še rodile. Poleg teh jabolk smo dobili in posadili tudi česno krasnaja severa. Ta česnja se je zdaj posušila.

Vse navedene sorte so močne in zdrave rasti, razen bergamotske renete, ki bolj šibko rase. Od pet navedenih sort, ki so že rodile, sta najrodovitnejši besmijanka in antonovka. Rodijo že prvo, na pozneje drugo leto po saditvi. Mičurinove sadne sorte so vzgojene za skrajni sever. Pri nas jim je pretoplo, zato dozorevajo prezgodaj. Plodovi se v shrambi držijo do tri tedne. Le bergamotska renetka se je držala 6 tednov.

Kmetijska šola na Grmu je vzgojila nekaj sto mičurincev vseh groj omenjenih sort. Lansko leto jih je nekaj oddala na Gorenjsko. Tudi to leto jih bo razprodala kmetovalcem za poskusne nasade na visokih legah. Ravnateljstvo bi prav želelo dobiti zvezo z onimi sadjarji, ki bi hoteli napraviti sadovnjake na visokih legah in za ta namen preizkušati tudi mičurince. Prepričan sem, da bi Visoki Komisariat odobril oddajo dreva najbrž tudi brezplačno, seveda pa s pogojem, da bo preizkuševalec, ki prejme dreve brezplačno, vsako leto vsaj enkrat kratko zavodu poročal, kako dreve uspeva. Tako bi poselitvi sadovnjakov na visokih legah sodelovali s kmetijsko šolo na Grmu v splošno korist našega sadjarstva.

Poleg omenjenih sort bi pa morali poskusiti tudi s sortami, ki jih že poznamo: za takšno preizkuševanje prihajajo v poštev zlasti: carjevci, rdeči belfier, batulan, ka, bobovec in šarlamovski.

Na koncu članka uredništvo »Sadjarja in vrtnarja« z vsem srcem sprejema pobude g. Flega in poziva podružnice in posamezne sadjarje, ki so pripravljene, da z zanimanjem in vestno pomagajo pri važnem poskusem delu, naj se tako obrnejo na kmetijsko šolo na Grmu, ki jim bo dala vsa potrebna navodila. Grm namreč leži le 230 metrov nad morjem, mičurince je pa treba preizkusiti predvsem v visokih, hladnejših legah, ki imajo kratko poletje. Takšnih planinskih krajev, ki so za sadjarstvo še ugodni, čeprav imajo ostro podnebje, je pri nas še nič koliko — skoraj brez sadja.

SPOŠTLJIVO ZALJUBLJEN
Gospodična Suzza leze s tehnicne in žalostno vzdihne: »Osemdeset kil!«
»In druga lepša od druge, se nasmehe zaljubljeni gospod Koren.

ON IN ONA

Ona: »To je strašno, človek ti nekaj reče, pa ti gre skozi eno uho noter, skozi drugo pa ven!«
On: »In če tebi kdo kaj reče, ti gre skozi obe ušesi noter, skozi usta pa ven.«

Obnovite naročnino!

Britska oklepna in mehanizirana vozila

ki so bila uničena v Cirenajki

Oporišče Amboina

Preden so Japonci zasedli Singapur in usmerili svoj napad proti Javi ter središču Birmanije, so zavarovali svoj položaj s tem, da so zasedli otok Amboino. V nadaljnjem razpletu te vojne jim bo še zelo rabil.

Otok Amboina leži med otokoma Burum in Ceramom v skupini Molukov ali »Dišavnih otokov«. Čeprav je majhen — meri komaj 997 štirjaskih kilometrov — je imel s svojim istoimenskim glavnim mestom v tej otoški skupini vedno odlično ulogo. Preden se je težišče vzhodnoindijskega otoškega sveta preložilo na Javo in Batavijo, je bila Amboina z izredno ugodnim pristaniščem trgovinsko središče Holandske Indije. L. 1512. so tu Portugalci kot prvi Evropeci ustanovili svojo naselbino. L. 1605 je pripadel otok Holandcem in je postal sedež Holandske Vzhodnoindijske družbe. Ta družba je imela, kakor znano, spočetka monopol nad izkoriščanjem pridelka dišav. Pozneje, ko so družbo razpustili, je prevzela njeno ulogo holandska država sama. Nekoliko let, to je od 1796 do 1802., je bil otok Amboina v angleških rokah, nato pa je postal sest. posest holandskega kolonialnega carstva.

Ko so Japonci zasedli Amboino, jim ni šlo za nasade poprovcev in muškatnih oreh na tem otoku, temveč za obvladanje enega najvažnejših oporišč holandske mornarice in letalstva. Čim so zavezniki izgubili ta otok, so moralj svoje obrambne črte po sili prenesti na Javo. Mesto Amboina, ki šteje okrog 20.000 prebivalcev, je bilo utrjeno in se je upiralo, toda ta

odpor je bil zaman. V mirnih časih je bilo to pristanišče tudi središče za trgovino z biseri. Od tu so razpošiljali bisere, najdragocenejši produkti Južnega morja, po vsem svetu. Hiše v Amboini so večinoma enonadstropne ter iz bambusa, ker obstoji tu stalna nevarnost potresov.

S svojimi belimi koralnimi čermi, ki se žareče odražajo od modrine morja, spadajo Moluki med najmikavnejše otoke ten tropskih predelov. Velika otoka Buru in Halmebara sta se danel le malo raziskana, objudena pa sta le ob obalah. Notranjost pokrivajo neprodorni razborito in pogumno ljudstvo, od katerega so si Holandci obetali dobrih vojakov. Amboinci so se med vsemi najbolj pomešali z Evropeji in so od teh prevzeli tudi krščanstvo. Islam, ki so ga uvedli Arabci že v srednjem veku, pa je v ostalem gospodujoča veroizpoved.

Samemu sebi izdal mrtvaški list

S skoraj neverjetno zadrževanjem se je moralo pobaviti sodišče v Essenu v Nemčiji. Obtoženec je sedel pred časom v ječi in je dobil nekoliko dni dopusta, da se udeleži pogreba nekega sorodnika. Po pogrebu pa se ni vrnil, temveč se je začel potepati. Nekega dne je jetniška uprava sprejela uradno sporočilo, da je pogrešani jetnik umrl. Zdelo se je, da je stvar s tem opravljen. Toda nekaj časa pozneje so pobegelega jetnika, ki seveda ni umrl, zasliševali zavoljo nekega greha in tedaj se je

izkazalo, da si je bil še v času, preden je prišel v kaznilnico in je bil zaposlen v nekem lazaretu, priskrbel razne neizpolnjene, a žigosane formularje, ki jih je pozneje izkoriščal za to, da je samemu sebi sestavljal dopustnice, izkaznice in podobne listine. Tako si je tudi sestavil mrtvaški list, ki ga je poslal na sodišče, ko se ni vrnil s pogreba svojega sorodnika v ječo. To je bilo isto sodišče, ki ga je prej obsodilo na ječo in pred katerim se je moral zagovarjati zavoljo novega prestopka. Seveda so ga tam spoznali. Poleg tega, da bo moral odsesti prejšnjo kazen, se bo pokoril še dalj časa za svoje potvorbe.

Ogromne orgle

Znamenite orgle v cerkvi svetega Stefana na Dunaju ta čas preurejajo in modernizirajo. Ohišje teh orgel izvira iz 16. stoletja, tehnična naprava je iz prejšnjega stoletja, vendar pa današnjim zahtevam ne ustreza več. Da delo s temi orglami ni malenkost, je razvidno že iz tega, da so zgrajene tako rekoč v štiri do pet nadstropjih in da imajo nič manj nego 20.000 piščali, ki so nekatere po 10 m visoke. Sedaj bodo dodali še kakšnih 1500 piščali, razen tega dobijo orgle novo mizo, ki bo s 110 glasovi in 4 manuali večja nego prejšnja. Zice s skupno dolžino 12 km vežejo mizo s kombinacijsko centralo, ki bi se mogla primerjati s telefonsko centralo kakšnega srednjevelikega mesta.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Ali niste rekli, da hočete čevlje številka 43., gospod?«
»Da.«
»Toda ti čevlji so vam spredaj vendar za nekoliko prstov predolgi? Številka 39. bi vam popolnoma zadostovala.«
»Vem, vem. Toda cestna železnica je zjutraj, ko odhajam v službo, in zvečer, ko se vračam, vedno tako polna — in tedaj tako dolge čevlje pač potrebujem!«

Rudiča so Čebularjevi povabili na večerjo.

Po večerji bi se domača hči rada producirala kot klavirska virtuoziinja in je vprašala gosta: »Ali ste kaj muzikalni?«
Rudi je vlijudno pokimal in dejal: »Nu, po tako sijajni večerji, radi mene lahko!«

Založba je bila lena.
Pesnik je bil divji.
»Mojih pesmi še vedno niste natisnili?«
je vprašal. »Pred tremi leti smo podpisali pogodbo in tri leta že čakam, da jih daste v tisk!«
»Prava reč!« se je nasrmdnil založnik.
»Tri leta niso noben čas. Homer je moral čakati več nego tri tisočletja, preden so mu natisnili Odisejo!«

»Poglej, Janezek,« je pokazal oče na zvezdno nebo, »tisto tam je Veliki voz.«
»Koliko konjskih sil pa ima?« je vprašal Janezek.

»Ubog mož prosil za milodar, draga gospa!«
»Kaj vam niso nikjer ponudili dela?«
»Pač, enkrat. Drugače pa so bili z menoj vedno prijazni.«

Padec iz višine 9420 m

»Corriere della Sera« poroča po vester iz Buenos Airesa o drznem poskusu, ki ga je izvedel neki Arthur Starnes, da bi razčistil nekatere znanstvene probleme v zvezi s prostim padcem. Iz višine 9420 m se je vrغل v globino nad letališčem v Chicagu in je odprl eno izmed svojih dveh padaljške tedaj, ko je bil s čedalje silnejšo brzino preletel že 8790 m. Strašni padec je trajal 116 sekund. V višini 1500 m nad zemljo se je moral letalec osvoboditi zaščitnih naočnikov, ki so se bili pokrili z ledom, tako da ni mogel opazovati višinomera, ki si ga je bil pritržil za zapetje. Edina majhna nezgoda, ki se mu je pripetila, je bila ta, da se je med padcem ugriznil v spojnjo ustnico do krvi. Starnes se je pred skokom iz stratosferne višine oprtal s 45 kilogrami bremena, in sicer z dvema padalom, s kislikovo masko, kinematografsko kamero, ki je pričela samodelno teči tri sekunde potem, ko se je vrغل v praznino, in raznimi znanstvenimi instrumenti.

Starnes je svoj drzni skok izvršil po večmesečnih poskusih in je dokazal, da od vsem dve stvari: da more človek, ki pada iz stratosfere, ohraniti svojo zavest do konca v nasprotju s tem, kar smo mislili dosej, in drugič, da more padalec, ki se spusti iz stratosfere, odpreti svoje padalo šele tik nad zemljo, s čimer se zavaruje, da ga ne tleh ne opazijo prehitro in pričnejo nanj streljati.

Nekaj nasvetov

Zelenjavo operemo v vodi, ki ji dodamo malenkost kisa, da postanejo listi lepo trdni in se mrtve bolje odstrani.
Ce so otroci zvečer posebno nemirni in se jim ne da spati, jih skodela jabolčnega čaja dobro pomiri.
Čin čistimo s preslico in lugom lesnega pepela. Če naj posoda ostane motna, jo včasih poliramo z ostanke v kozarcih piva.
Papir, ki je bila vanj zavita mast, ohrani še potem, še ga skrbno ostržemo, dovolj maščobe za uspešno snaženje kuhinjske pločevine.
V stanovanju bo dosti manj prahu, če peč ali kurilno napravo sploh s toplote vodo hitro pomijemo, dokler še kurimo.
Kuhinjski duh odpravimo, če nakapamo

jesiha na segreto, čisto lopato za premog in to vhitimo v zraku. Če hočemo zrak v kuhinji splošno izboljšati, damo za žlico borovih igel v lonec z vrelo vodo in pustimo vreti. Najbolje pa odpravimo duh in očistimo zrak v kuhinji seveda s tem, da jo prezračimo.
Sveče se ne parabijo tako hitro, če damo okrog stena nekoliko zrnce soli.
Vsak sukanec drži bolje, če ga malo povoščimo.
Umivalne gobe izperemo v nasičeni solni raztopini.

Drobiz

V deželnem muzeju v Olomoucu hranijo primitivne drsalke, ki izvirajo približno iz 5. stoletja pred našim štetjem. Izdelane so iz konjskih kosti in gladko polirane.

Iz Borova na Moravskem poročajo, da je tam neka svinja vrgla mladiča s petimi nogami, štirimi ušesi in dvema hrbtoma, istočasno pa neka psica bernardinka mladiča z dvema glavama.

Danska policija je razkrinkala nekega moškega, ki se je skrival 15 let pod tujim imenom, da bi mu ne bilo treba plačati nekih alimentov. Sedaj bo plačal za vsa leta nazaj in še nekaj več.

Iz neke hiše v Buenos Airesu je izginila papiga, ki so jo cenili na 150 let. Baje je pripada Napoleonu I., ko je bil ta ujet na otoku Elbi, od tam je prišla pozneje v Južno Ameriko.

Gospod profesor je prišel domov in je privedel jokajočega, majhnega dečka s seboj.
»Mali se je izgubil,« je dejal. »Privedel sem ga s seboj, kajti kjer je prostora za naših dvanaest, se bo tudi trinajst še lahko stisnil.«
»Toda mož!« je vzkliknila žena. »Saj to je vendar naš najmlajši!«

ANEKDOTA

Pred svetovno vojno so se častniki majhne garnizije ob francoski meji zabavali s kegljanjem. Po navadi vseh kegljčev so si nekateri gospodje slekli sukunjo in so igrali z zavihanimi srajčnimi rokavi. Nastal je spor, da-li je nespodobno sleči svojo sukunjo ali ne. Sklenili so, da bodo povprašali za mnenje odličnega konjeniškega polka v sosedni garniziji. Poslali so brzojavko: »Ali sme častnik pri kegljanju sleči svojo sukunjo ali ne?« Čez eno uro je prispel odgovor: »Ce že celo kegljate, tedaj smete še sukunjo sleči!«

VSAK DAN ENA

»Danes sem bila pri zdravniku. Predpisal mi je spremembo podnebnja.«
»Sijajno, dragica. Po vremenskem poročilu se spremeni že jutri!«

JURČIČ METKA dijakinja PRAVLJICA O BIBI

I. Ali veste, kdo je Biba? Biba je lepa porcelanasta punčka modrih oči, svetlih laskov in z modro žametno oblekico, vezeno s srebrnimi metuljčki. V veliki trgovini z igračkami je Biba najlepša punčka, zato sedi v izložbi, sredi medvedkov, mišk in žog. Ura bije — petkrat »Bim« in šestkrat »Bom« — enajst zvečer. Luciče, vse nisanane ugasnejo. Tedaj se igrače zgnetejo

teži. Preteklo sto in sto je let, stari grad na skali je zaklet. Princeza še živi, ker prokletstvo jo teži...
Ravno ko si usmiljena miška v izložbi utrne solzo, prihlača medvedek Sabo in zabrunđa:
»Ura je že pet odbila, luna se je zdavnaj skrila! Kmalu, kmalu bo svetlo, le urno prijateljčki, spat gremo!«
To je godrnjanja in capljanja, predno igrače zatisnejo oči in odrevene.

okoli Bibe, ki začne pripovedovati lepo pravljico:
Za devetimi gorami, za desetimi vodami, je stal na sivi strmi skali kraljevi dvorec zali. V gradu živel je kralj z ženo kraljico in s hčerko edinko, lepoto lepoticco, a zlobno je bilo njeno srce. Ubožci, prosjaki in vsi siromaki, zastonj so prosili, nikdar nič dobili! kraljična pa zala se jim je smejala. Prišel pa je v grad mož bradat. Ponižno je prosil daru — princeza spodi ga z gradu Bradaču se bliskaio iezne oči in na strmečo princezo zakriči: »Prevzetnica lepa, za greh vsak je kazen in zate je ta: — Obroček železni okoli srca! Čez sto in trikrat let te rešil bo junak in vzet te za ženo! Princeza močno prebledi: obroč okrog srca že strašno jo

II. Nekega dne dvigne Bibo trda prodajalkina roka. »Na svidenje« še zakliče prestrašena punčka in že jo potisne prodajalka v tesno škatljo.

Mlado Jutro

Jančkova nezgoda

Je Jančku ljuba mama rekla: »Za Pusta krofov bom napekla!« Na krožnik mu je dala dva — veselo Janček se smehlja...

A kdo bi rešil ga nadlog: glej, z desne Flik, z leve Flok prežita in cedita sline, hudo jih tarejo skomine.

Da Janček se ubrani Flika, previdno krožnik mu uralka, Tedaj pa Flok — ne bodi len — Ze šavsne in ugrabi plen.

O Flok, požrešna ti pošast, kako mu krofek šel je v slast! Odmakne Janček — toda joi! še Flik dobil je delež svoj.

In zadovoljno Flik in Flok zdaj odrzita urnih nog. A Janček je zacmeril usta — uh, to bo letos pomnil Pusta!

Lojzek

Glejte krofov cela gora — Lojzek jih odnesti mora. Lojzek nese krofov pladenj — lačna jata plane nadenj

Krokarjev drhal na poti neprevidneža zaloti.

Lačna jata nič ne vpraša kjer se najde dobra paša.

Ali konec je porazen, če prineseš krožnik — prazen.

Režitev zadnje zamotane uganke

Krojaču je bilo ime Stane, kovaču pa Tine.

Kronika

Smrt generala Alberta Porra. V Mianu je umrl divizijski general Alberto Porro, oče letalskega generala Feliceja Porra, ki je bil del časoveljnika 2. milanskega letalskega okrožja. General Alberto Porro, ki je umrl 75 let star, je bil stare piemonške vojaške rodbine in se je že prejela svetovne vojne udeležil kot poveljnik artiljerijskega polka. V borbah si je pridobil savojški vojaški red in več drugih odlikovanj.

Odlikovanje letalskega polkovnika. Maršal von Kieist, poveljnik nemške vojske na vzhodni fronti, je italijanskemu polkovniku-pilotu Carlu Dragu podelil zvezni križec I. razreda. Odlikovanje, ki ga je prejel polkovnik Drago, nazorno pričča o hrabrem, uspešnem sodelovanju italijanskih letalskih sil na vzhodnem bojišču.

Rumunsko odlikovanje treh italijanskih novinarjev. Rumunska vlada je s srubno letalsko kolajno z meči odlikovala italijanske vojne dopisnike Raffaella Guzman, Luigi Cucca in Artura Filofilia in priznanje njihovih zaslug na področju letalskega reportaza z vzhodnega bojišča.

Vidno sporočilo našim čitateljem. da bo od 1. marca t. l. dalje znašala na cenzurni listi mesečna naročnina za »Jutro« 15 L in za »Ponedeljsko jutro« 3 L. Cena lista v podrobni prodaji ostane nespremenjena.

Na realni gimnaziji v Kočevju bo do govorno s politično oblastjo odprta služba božja v sredo, 4. marca 1942 ob 9. v župni cerkvi. Nato se bo dijaštvu v šoli prebral in obrazložil disciplinski in hišni red ter razglasil urnik. V četrtek, 5. marca, se bo pričel ob 8.30 redni pouk. Naroča se dijaštvu, da se brezpogojno in točno udeležijo odprave službe božje. — Ravnanstvo.

Nov voznik red avtobusne proge v Goriziu in Idriu. Avtobusno podjetje S. A. Inž. F. Ribi & C. sporoča, da vozi avtobus, ki odide iz Ljubljane vsak delavnik ob 14. uri, ob 3. t. m. dalje naravnost v Goriziu. Tja prispje ob 18.50 uri. Prihodnje jutro odide avtobus iz Gorizija — izpred avtobusne postaje — ob 7. uri in prispje v Ljubljano ob 11.30 uri. V Aidussini dobiva zvezo z Idrijo tako avtobus, ki odide iz Ljubljane ob 14. uri, kot oni, ki odide zjutraj iz Gorizija. Prav tako imajo potniki, ki se odpravljajo iz Idrie ob 6. uri, v Aidussi zvezo z Ljubljano ter tisti, ki se odpravljajo iz Idrie ob 15.50 uri, zvezo z Gorizijem. Nov voznik red z direktno vožnjo v Goriziu torej znatno izboljša zvezo našega mesta z Vipavsko dolino, Aidussino in Idrijo.

Pepoved velesojem v letošnjem letu. Spričo dejstva, da so vsa transportna sredstva nezbežno potrebna za doseg zmagajev v vojni, je vlada sklenila, da se letos prepovedo vsi velesojem in podobne trgovske pridelitve v Italiji. Izvzeta sta samo obrtniška razstava v Firenci, ki bo trajala od 26. aprila do 31. maja, in pa mednarodni vzorčni velesojem v Milanu, ki bo od 11. do 27. aprila, ker so priprave za obe prireditvi že skoraj zaključene.

Razstava Giacoma Balle. V Galeriji sv. Marka v Rimu je bila odprta razstava del slikarja Giacoma Balle, ki nudi nazor na pregled umetnikovega življenjskega dela. V prostorih iste galerije razstavljajo še nekateri slikarji mlade generacije.

Siensko katedralo je okrasil Michelangelo. Na neki konferenci umetnostnih strokovnjakov v Nürnbergu je nürnberški rojak prof. Kriegbaum, direktor Zavoda za umetnostno zgodovino v Firenci, izrazil mnenje, da so nekateri kipi, ki krase katedralo v Sieni, mladostna dela Michelangelova. Upravičena je domneva, da eden izmed kipov, ki predstavlja sv. Pavla, lahko smatramo za avtoportret mojstra, ki mu je bilo takrat kakšnih 30 let. V umetnostno-zgodovinskih krogih je izjava prof. Kriegbauma vzbudila veliko zanimanja.

Stoletnica pizenškega piva. Plzenj, ki uživa po svojem pivu svetovni sloves, obhaja te dni stoletnico, odkar se je na njegovem področju začel proizvajati znameniti napitek. Zanimivo je, da je nekdo monaški pivovar prvi začel kuhati pizenško pivo, kar pač ni nič čudnega, saj je obo Monakovo od nekaj središče pivovarske industrije. Bil je to neki Jožef Groll, ki je bil spomlad leta 1842. od pizenških mestnih očetov povabljen, naj pride, da bi vodil občinsko pivovarno, ki so jo pravkar ustanavljali. Groll se je odzval vabilu in takoj začel z delom, tako da je pivo v Plznu prvokrat prišlo na mizo v novembra istega leta. Za Grollom sta pizenško pivovarno drug za drugim vodila še dva monakovska pivovarja, Sebastian Baumgärtner in Jakob Blöchl.

Pravda zaradi tvevanja draguljev, vrednih 300.000 lir. V aprilu leta 1940. je bil v vlakcu med postajama Porta Genova in Valenza. Po zlatarju Bonafedi ukraden kovček, v katerem je bilo za okrog 300.000 lir draguljev. Tatvine je bil osumljen bivši pomočnik mojstra Bonafede, Riccardo Caldi, ki je dobro poznal njegove razmere, z njim pa še Pietro Quattro in Giorgio Dvorak. Ko je policija uvedla obširno preiskavo, je mimogrede ugotovila, da je bila Caldijeva družba udeležena tudi pri neki drugi stebariji, v kateri je neki Carlo R. izgubil 270.000 lir, ki jih je skušal zamenjati za neko tujo valuto, pa so mu sleparski posredniki vse znesek odnesli. Sodišče v Milanu je Caldija odsodilo na 4 leta in 6 mesecev ječe. Quattro na 2 leti in 8 mesecev, Dvoraka na 2 leti, štirje drugi njihovi padajši pa so prav tako prejeli kazni od poldrugega do dveh let.

Razširitev poštnega in telefonskega omrežja v Albaniji. Poštna uprava v Albaniji si mnogo prizadeva, razširiti in izpopolniti poštno, telegrafsko in telefonsko omrežje na svojem področju. V mesecu januarju so bili odprti novi poštni in telefonsko-telegrafski uradi v Tuzu, Pjavi, Gusinju, Hogošu, Tunnu in Dreničah. Hkratu so bile podaljšane telegrafske zveze na progah Koplik-Tuzi in Tirana-Urazeze, nadaljujejo pa se tudi dela za izgradnjo telegrafskih linij Skader-Murlikan, Skader-Koplik in Hmara-Porto Ede. Pripravlja se tudi izvedba telegrafske zveze med Albanijo in Črno goro.

Skrb za tujski promet v Italiji. O vzpodbudni pozornosti, ki jo kažejo pristojne instance za povzdigo tujškega prometa v Italiji, pričča tudi najnovejša odredba, da se vzdolž vseh državnih cest zgradi primerna razgledišča. Ta razgledišča bodo prirejena na vseh točkah, s katerih se človeku nudi najlepši in najlikovnejši pogled po italijanskih pokrajinah, ki jim pač ne manjka naravne lepote in umetniškega bogatstva. Nacionalni zavod za tujski promet je svojim podrejenim organom

že dal navodila, po katerih naj vsak za svojem področju izbere najpripravnejše točke za ureditev razgledišč.

Delavnost akademskih fašistične mladine v Svici. Pod okriljem Fašistične visokošolske skupine v Losanni — se je nedavno začel pripravljati politični tečaj. Na otvoritveni slovesnosti, ki so ji prisostvovali tudi italijanski konzul in predstavniki fašističnih organizacij, je govoril direktor Italijanskega kulturnega instituta v Losanni dr. Aldo Franceschini, ki je hkratu vodja tečaja. Prvi cikel predavanj obravnava probleme italijanske politične in gospodarske zgodovine v dobi od risorgimentata do fašizma.

Kaznovana obratovodja. Mariborski dnevnik objavlja: Po odloku državnega ministra za obrambo in strelivo, je državni vođa SS odposlal dve obratovodji čišče obozorovalnega podjetja v koncentracijsko taborišče, ker sta delavce svojega podjetja, namenjene obozorovalnemu delu, uporabljala daljši čas za dela v lastnem gospodinjstvu in jih tako odtegovala nužnim obozorovalnim nalogam. Državni minister za obrambo in strelivo opozarja v tem povodu, da bo kdo najstroje nastopal proti tistim, ki bodo izvajali določbe ali z vedoma napacnimi podatki oskodovali obozorovalce. Vojak na fronti je podvržen najstrojšim vojni zakonom. Tisti, ki so v domovini na odgovornih mestih, bodo poslej za prestopke prav tako strogo kaznovani.

IZ LJUBLJANE

Poslovitev operne pevke gospe Mile Kogejve. V nedeljo popoldne je bila v Operi predstava veličastne Verdijeve opere »Aida«. Gledališče je bilo do malega razprodano. Na tej predstavi je se poslovala od ljubljanskega občinstva naša Amneris v »Aidi«, operna pevka ga Mila Kogejva. Občinstvo je poslavljajočo se pevko s posebnimi simpatijami pozdravljalo in premočni med njimi so obžalovali, da ta dolgoletna, zelo uporabna in močno zaposlena umetniška sodelavka naše Opere zaupša Ljubljano. — ga Mila Kogejva odhaja iz našega gledališča po več ko dvajsetletnem uspešnem delovanju. Nastopala je v vseh večjih operah v raznih solističnih vlogah od vodilne do pestranske in je povsod lepo uveljavila svoje priznane igralske in pevške sposobnosti. Tako umetniško sodelavico bo naša Opera pač težko nadomestila. Ga Kogejva odhaja v tisti Zagreb, kjer je že vrsta slovenskih gledaliških umetnikov dosegla vrhunec svoje kariere. Ne dvomimo, da se bo tudi gospe Kogejva častno uveljavila v gledališkem svetu mesta, ki so mu nove razmere odprle nove široke možnosti. Gospe Kogejvi želimo na novem mestu obilo uspeha in zadovoljstva!

Gospod Danilo operiran. Gospod Danilo, ki junaško prenaša pezo svojih častitljivih 84 let, se je moral v začetku februarja zateči v bolnišnico na III. oddelek. Nadloga ni bila videti velika, bila pa je spričo njegovih let nevarna. Pojavilo se je namreč vnetje srednjega ušesa. Preteklo soboto je moral biti g. Danilo operiran. Operacijo je uspešno izvršil šef primarij g. dr. Pogačnik. Šlo je kar brez naroke in zdaj je gospod Danilo že čilo na polni okrevanju. Znanci in prijatelji želijo svojcev, da bi papa Danilo kmalu spet zapustil bolnišnico, kjer se v ostalem prav zadovoljivo počuti.

Poročila sta se v cerkvi na Vliču gđ. Cirila Jeločnika, hčerka znanega trgovca iz Rožne doline in g. Vinko Simončič. Prišli sta bila g. Rajko Koritzky, višji poštni kontrolor in g. Pepi Kopic. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Kinematografske predstave Dopolavora za Oboroženo Silo in slovensko občinstvo. Zadnje čase je Dopolavoro v Ljubljani in v vsaj pokrajini zelo razvil svoje naravno delo, s katerim je mnogoštevilnim Slovcem oskrbel poleg socialne pomoči tudi stalno razvedrilo v prostem času, posebno pa še v nedeljskih popoldnevih. Filmske predstave, ki jih prireja Pokrajinski Dopolavoro vsako nedeljo popoldne, so postale med našim občinstvom že zelo znane. Zanimanje zanje se večja poseone še, ker ima v Dopolavoro kino vsakdo brezplačen vstop. V nedeljo so ob 15. predvajali film »Koš očeta Martina«. K tej predstavi je prispelo veliko število ljubljancev, ki so zasedli vse prostore v dvorani. Predvajani film, ki je mojstrsko delo italijanske filmske industrije, je bil opremljen s slovenskim besedilom. Poleg tega so vrtili še risani film Walta Disneya, katerega je mladina sprejela z velikim veseljem. — Po tej predstavi za slovensko občinstvo, se je vršila ob 17. posebna predstava za Oboroženo Silo, na kateri so predvajali ista filma. Tudi vojaštvo je napolnilo veliko dvorano do zadnjega kotička. Obema predstavama je prisostvovalo nad 1300 oseb. Včeraj popoldne pa je priredil Pokrajinski Dopolavoro v vojaški bolnici še posebno predstavo za bolne vojake. Tu je bil na sporedu film »Rumena noč«. Vojaštvo, ki se v tej bolnici zdravi, je bilo zelo veselo Dopolavorove prireditve.

Filmska prireditev Nemške akademije. V soboto popoldne je priredil tukajšnji lektorat nemške akademije v prostorih kina Maticе revijo novih poučnih filmov. Prvi film je prikazoval vojaški položaj Nemčije na koncu lanskega in v začetku letošnjega leta. Film »Vera in lepota« je seznanil občinstvo z zelo razširjeno nemško žensko organizacijo, v kateri se zbirajo mlada dekleta in se v raznih oblikah sportnega, gospodinjstva, tehničnega in drugega udejstvovanja pripravljajo za svoj poklic. V nadaljnjem filmu so pokazali lepo in zanimivost Slezije, njenih gora in gozdov, njene steklene in keramične industrije ter stare tkalske obrti, dalje arhitektonske in zgodovinske znamenitosti njenih mest, posebej je glavnega mesta Breslave. Prav poučen je bil nadalje film o pridobivanju premoga in o njegovi mnogostрани uporabi, predvsem pa o odlični važnosti premoga za sedanjo vojno. Film je nazorno opozarjal občinstvo, kako je treba štediti s premogom. Ob koncu so pokazali nemški zvočni tednik z raznimi reportažami o sedanjih vojnih dogodkih od Petrograda preko Krima do Libije in do daljav Atlantskega oceana.

V počastitev spomina gospodične Eleonore Devove, učiteljice v pokouju, je daroval gospod Feliks Moskvicki Društvu slepih v Ljubljani 200 lir, za kar se mu Društvo najtopleje zahvaljuje.

Koncerti na čelu spadajo med najlepše in najbolj zanimive koncerte vsake sezone. Niso ravno prepogosti, saj so tudi redki umetniki, ki obvladajo ta instrument z vsvo virtuoznostjo, ki je potrebna za koncertno udejstvovanje. Ljubljana je slišala že več čelistov velikega slovesa, predvsem najslavnejšega Gasparja Cassada. Ponočno je pred let igral v Ljubljani znameniti čelist Jure Tkalcič, katerega je spremljal naš pianist Ciril Ličar. Slišali smo bolgarskega čelista Popova in dva znamenita italijanska: Mainardiya in Bonucciya. V petek 27. t. m. bo igral v veliki Filharmonični dvorani Nerio Brunelli, najpomembnejši čelist izmed italijanskih koncertnih instrumentalistov. Nastopil bo na samostojnem koncertu in izvajal skladbe znamenitih mojstrov Riharda Straussa, Beethovna, Paradisija, Boccherinija, Debussyja, Zanella v priredbi Bonucciya, Aifana in Dunclerja v svoji lastni priredbi. Tudi v Boccherinijevem koncertu, ki je petatoka sporeda bomo slišali Brunellijevo Kadenco. Umetnika bo spremljal na klavirju pianist Simoncelli. Koncert bo v veliki Filharmonični dvorani ob pol 19. Prodaja vstopnic v Knjižarni Glasbene Maticе.

Škropljenje sadnega drevja. Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I. bo tudi letos opravljala škropljenje sadnega drevja z arborinom in žvepleno-apneno brozgo prvenstveno svojim članom po nizkih cenah. Prijave naj se pošljejo čimprej, najkasneje pa do 5. marca na naslov blagajnika g. T. Drenika, Cesta v Rožno dolino 36 (tel. št. 2355), z navedbo ali žel naročnik arborin ali žvepleno-apneno brozgo. Podružnica tudi posoja svojim članom ročne nahrbtnne škroplilnice in oddaja škropiva. Tudi te prijave je poslati na gornji naslov.

Socialno gospodarski odbor za rejo praščev poziva vse člane, ki imajo prašiče in niso plačali hranarine, da v lastnem interesu plačajo dolžni znesek. Kdor ne plača izgubi sploh vsako pravico. Zaostanke bo pobiral oskrbnik od 25. t. m. do 2. marca v Marjanišču od 14. do 16. Hranarina bo znašala od 15. sept. do 15. okt. 25 lir, od 15. okt. do 15. nov. 25 lir od 15. nov. do 15. dec. 50 lir, od 15. dec. do 15. jan. 55 lir, od 15. jan. do 15. febr. 100 lir od 15. febr. do 1. marca 50 lir. To je zadnji opomin!

V vrtnarskem tečaju Sadjarske in vrtnarske podružnice Ljubljana I. bo predaval v sredo 25. t. m. g. inž. Janežič Franjo o spomladanskem zatiranju boleznih in škodljivcev na sadnem drevju (torej o škropljenju, nastavljanju pasti in lepilnih pasov, biološkem zatiranju itd.). Začetek točno ob 18. uri zvečer v kemijski predavalnici na I. dr. reini gimnaziji v Vegovi ulici. Sklopite si slike. Vstop prost.

Dobavo navadega in kvalitetnega gradiva za vzdrževanje in gradnjo makadamskih cest in potov je razpisalo ljubljansko mestno poglavarstvo ter bo dražba gradiva iz granoznic v sredo 11. marca ob 10. uri, dražba gradiva iz kamnoolomov pa v petek 13. marca ob 10. uri na mestnem cestnem nadzorstvu in pritičju na Vrazovev trgu št. 4, kjer interesenti dobe tudi vsa potrebna pojasnila in razpisne pripomočke za 5 L. Razpis izide v prihodnji številki »Službenega lista«.

Milo za mesec februar je že prišlo. Trgovci, rajonirani pri veletrgovcih Jelačini, Šarabonu in pri Krišper Clon ale, dobe nakaznice za milo v mestnem preskrbovalnem uradu, drugi pa tam, kjer so jih dobivali doslej.

Za mestne revče je arhitekt gosp. Josip Costaparnia mesto cvetja na krsto gđ. Eleonore Dev podaril 100 L, poleg tega pa še 100 L namesto cvetja na krsto g. Avgusta Praprotnika. Mestno poglavarstvo izreka dobrotniku najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobri mi deli!

Nesreče. 73letni posestnik Franc Petrič iz Presejra je z roko zašel v slamo-reznic, ki mu je obrezala prste na desnici. — Pes je ugriznil v levico 49letno ženo delavca Marijo Derencijevo s Planine pri Rakeku. — Pri delu v tovarni se je ponesrečil opekarniški delavec Franc Jerina. Stroj za oblikovanje opeke mu je stlačil prste na desnici. — Poledica je tudi zahtevala dve žrtvi. 67letni hlapec Jože Skvarča z Vrhnike se je pri padcu na podelenih tleh zlomil levo nogo; 49letni možič čuvaj v mokronski usnjari Franc Kasel na si je pri padcu zlomil levico. — Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

Iz Spodnje Štajerske

Civilne poroke v Mariboru so se poročili na magistratu: sodni namestenec Alojz Ferik in gđ. Herta Roza Razlova. V Framu: državni namestenec Franc Šurej in posestnikova hčerka Elizabeta Pokričeva, dalje knežič sin Bernard Mokričev in Poldika Pilberškova, mlinar Janez Kovarič in Poldika Momova, štefan Jungartnik in Marija Gizela Klavževa, mizar Jože Plajn in Ana Jelaškova, čevljar Franc Klavž in Antonija Faleževa, strojni ključavničar Ernest Napast in Marija Lešnikova. Vse pare je poročil župan Jožef Zohrer. Na Dobri so se poročili Martin Lešnik in Anjele Špeglova, Franc Glušič in Terezija Pohajčeva, Bernard Habe in Nežka Pušnikova, Lojze Drgarjan in Matilda Reherjeva, Ludvik Podpečnik in Roza Ramšakova ter Anton Lužnik in Neža Obrovnikova. V št. Juriju ob južni železnici so se poročili: Franc Rančigaj in Stefanija Šoperjeva, Franc Vovk in Terezija Zupačeva. O vojnih doživljajih v deželi polnočnega sonca bo danes predaval v mariborskem kinu stotnik dipl. inž. Ingomer Dos. 41. Predavanje bodo spremljali sklopite si slike z bojišči na daljnem severu.

Bivši državni harmonijski prvak Rudolf Pillich je priredil v soboto zvečer v veliki dvorani Nemškega doma v Celju samostojen koncert. Točke so bile večji del zabavnega značaja.

Zavoljo stanovanjske stiske v Mariboru je bil izdan nov razglas, da morajo hišni lastniki oddati kake družini stanovanje, ki je sicer bilo najeto, a se stranka še ni vnela. Še neodana stanovanja, kakor tudi tista, v katero se stranke do 1. marca ne vneljo, bodo zasežena in oddana drugim strankam.

Prostovoljke za žensko delovno službo. Dolekito, ki se hočejo prostovoljno javiti v enoletno državno delovno službo, se morajo takoj prijaviti pri taboriščni skupini, 225 v Mariboru. Sprejemajo se dekleta do letnika 1925.

Kolovrati. Na Spodnjem štajerskem je še okrog 5000 kolovratov, kakor se je to izkazalo ob priliki kmetijske razstave v Mariboru O tej razstavi je pretekli četrtek ob 11. poročal radi. Dunaj in Grčevci v okviru kmetijske ure. Govornik je slavil naglas, da mora Spodnja štajerska postati zakladnica sadja za nemško državo. Nadalje se mora čim bolj razviti čebelarstvo, ker so že svojčas dovažali gornještajerske čebele, da so se napasle na aču po spodnjestajerskih poljanah.

stvo, ker so že svojčas dovažali gornještajerske čebele, da so se napasle na aču po spodnjestajerskih poljanah.

Zelenjava je jela pohajati

Ljubljana, 23. februarja
Z magistrata smo prejeli:
Kakor druga leta tudi letos niso zelenjadarji ob najhujšem mrazu vozili zelenjavo na živilski trg, saj tudi zelenjava naglo zmrzne, poleg tega pa v letošnjem hudem mrazu niko ni mogel obstati na trgu. In kakor prejšnja leta so tudi letos v najhujši zimski nekateri gospodinjstev same hodile v Krakovo in Trnovo k svojim stalnim dobaviteljem po najpotrebnejšo povrtnino. Ko je pa mraz ponehal, je bilo vedno manj zelenjave na trgu in mestno poglavarstvo je moralo zelenjadarje vabiti na trg, da bi bilo čim največ gospodinjstev preskrbljenih s povrtnino.

Trdno smo prepričani, da bi zelenjadarji gotovo radi pripeljali svoje pridelke na trg, če bi jih imeli toliko kot so jih imeli nekatera druga leta še o tem času.
Na drugi strani pa tudi tržno nadzorstvo nikar ni nameravalo, da bi zelenjadarje sililo na trg, če svoje blago lahko oddajo kam doma. Če bi bilo blaga preveč in bi se zelenjadarji bali izgube, bi zelenjavo brez dvoma radi pripeljali na trg, da se obvaruje škode. Sezona je pa že zelo pozna za jeseni pridelano zelenjavo ter smo si tudi prejšnja leta meseca februarja in marca pomagali z uvoženo zelenjavo. Domačim zelenjadarjem bi delali krivico, če bi jim

očitali, da zelenjavo prikrijevajo ter jo hranijo samo za izbrane. Zato pa moramo poslušati tudi mnenje zelenjadarjev.
Zaradi slabe jeseni in še slabše zime, ko so vsi vrtni globoko zamrzli že telaj, ko še ni ležal sneg, sta brez snežne odeje pozabila motovilec in spinačice. Čeprav je zelenjavi sneg pokrtil grede, vendar bo tej zelenjavi šele pomlad spet dala novo rast. Tako torej naši zelenjadarji nimajo več motovila in spinačice ter ju ne morejo pripeljati na trg, čeprav bi bila cena še tako zvišana.

Upoštevali pa tudi moramo, da v teh razmerah porabimo znatno več zelenjave kot v mirnih časih, ker je na mizi pač znatno manj spremembe. Pomisliti moramo tudi, da se je število prebivalstva v našem mestu precej zvišalo, a zelenjave smo pridelali manj ko druga leta.

Radi smo zelenjadarjem tudi očitali, da izbirajo gospodinjte ter jim hranijo zelenjavo, druge gospodinjte je pa ne dobe pri njih. Vsa trgovca pač mora postreči svojega stalnega odjemalca, zato pa tega ne smemo zametiti zelenjadarjem. Ne smemo se tudi čuditi, če po Krakovem in Trnovem vidimo pogoste obiske gospodinj iz mesta, saj imamo takih obiskov po deželi toliko, da jih komaj prepeljejo vlaki. Stvar je namreč fakta, da bo zelenjava v kratkem pošla, saj venar že čakamo novo povrtnino. Naši zelenjadarji se že pridno pripravljajo na pomlad, da nam bodo čimprej postregli z nežno zgodnjo zelenjavo. Kleti in druge shrambe za zelenjavo so že skoraj prazne, zato pa ne moremo več čakati na jeseni pridelano zelenjavo, pač bomo pa potrpeli do toplih dni, da nam naši zelenjadarji spet pripeljejo novo zelenjavo na trg.

SPORT

Mladika je prišla na svoje

Na tableteniškem turnirju za moštva je zmagala tesno, toda zaslužno pred Korotanom in Hermesom

Ljubljana, 23. februarja
Dve celi nedelji in še dva sobotna popoldne povrhu sta komaj zastavovala — čisto natančno niti ta ugotovitev ne drži, ker je izmed 72 dvobojev ostal navsezadnje eden vendarle še nedoigran — da je SK Mladika zaključila svoj medklubski turnir za moštvo po novem ključu, da je igral vsak z vsakim. Udeležencev je bilo spocetka osem, v soboto pa je poslala Slavija v konkurenci še svojo drugo garnituro, tako da se je število sodelujočih moštvo povečalo na devet ali vsega 27 igralcev. Ker v vsakem dvoboju nastopajo po trije igralci za vsako moštvo in mora vsak igrati z vsakim, pride torej do odločitve med dvema moštvioma šele po 9 srečanjih posameznikov, kar pomeni, da je za vsak končni izid med dvema moštvioma treba odigrati najmanj 18 iger v dvoje; če sta prvi dve neodločeni, je potrebna še tretja, tako da se mora na vsak dvoje računati s povprečno 20 igrami v dvoje. In takih dvobojev z najmanj 20 igrami v dvoje je bilo na turnirju odigranih — 70 in še več. Te številke naj na splošno povedo, kolikokrat je bila na tem turnirju udarjena ona bela žogica, ki je vnesla toliko življenja v temačnu dvorano SK Mladike na Kodeljevem.

Glavni dogodki

turnirja so se odigrali v toku včerajšnje nedelje, predvsem v srečanjih treh prvih garnitur, ki so zastopale naše najstarejše table-teniske edince: Hermes, Korotan in Mladiko. Šiškarji, ki imajo oficelni naslov prvakov in so morali ves ta turnir odigrati brez svojega najmočnejšega igralca Marinka, so najprej zadel na Korotance. Trojica Bogataj-Djinovski-Božič je dobila v troprosnih deteljih z Rakovnika — Strojniku, Alešu, Zgajnarju in Bradešku — tako močne nasprotnike, da je morala zmagati — čeprav tesno — prepustiti njim. Bogataj, ki je najprej odpravil Zgajnarja in potem še Strojnika, je moral nazadnje Bradešku odstopiti točko, ki je bila bržkone odločilna. Druga dva nasprotnika velikega formata sta bila Mladika I in Korotan I. Tudi ta dvoje se je končal z eno točko razlike (5:4) v korist Mladike. Levji delez sta k tej zmagi doprinesla Medved in Blažič, med tem ko je Imel Korotan še uspešnejšega zastopnika v odličnem Bradešku, ki je sicer prabil svojemu klubu vse tri dosegljive točke, pa ni imel tako dobrih soigralcev. Zadnja in najbolj odločilna borba je bila odigrana nekaj pred koncem turnirja med glavnima rivaloma turnirja, Mladiko I in Hermesom. Tudi ta dvoje se ni končal z bolj prepričevalno zmagod ostalih, torej tudi s 5:4, toda v korist Mladike. Postojanko Hermes je najprej omajal Krečič, ki je gladko nesele Bogataja, ostane pa je prispevala še telesa nerazpoloženo Božiča in šiškarji so se morali zadovoljiti s tretjim mestom, ki je bilo na razpolago za elitne terete tega turnirja.

Turnir je bil spet dobro organiziran, ne nazadnje zaradi tega, ker je bil pač samo nadaljevanje prvega dela, ki je že pred tednom dni pokazal, da so prireditelji mislili na razne podrobnosti, ki so dale prireditvi soliden okvir. Povrh tega so imeli — posebno včeraj — precej lepo število gledalcev, dokaz, da bi table-tenis — v danih okoliščinah in s primerno propagando — lahko tudi pridobil svoj stalni krog prijateljev. Čeprav je tako, da ga gledače borbosti ali splošnega užitka za gledalca seveda ne gre primerjati z nogometom ali ostalimi panogami, ki so pri nas že kolikor toliko udomačene.

Številke iz II. dela

Med podrobnimi rezultati zadnjih dveh dni turnirja navajamo, nekatere glavne: Korotan I—Korotan II 5:0, Mladika—Slavija II 5:0, Mladika jun.—Korotan jun. 5:3, Hermes—Mladika II 5:3 (Tršinar zmagal proti Djinovskemu in Božiču), Mladika II—Slavija I 5:2 (odlikuje se Reček pri Mladiki).
Mladika I — Mladika II 5:4 (spet se odlikuje Tršinar z mago v vseh treh partijah), Korotan I — Mladika III 5:1 (Bajec dobi proti Zgajnarju), Mladika III — Slavija II 5:0, Korotan I — Slavija II 5:0, Mladika I — Mladika III 5:4 (brez igre!), Hermes — Slavija I 5:3 (Poženel dobi proti Djinovskemu in tudi Božič izgubi dvakrat), Korotan II — Slavija II 5:0, Mladika I — Korotan I 5:4, Mladika II — Korotan II 5:1, Mladika II — Slavija II 5:0, Mladika jun. — Slavija II 5:1, Korotan I — Hermes 5:4, Slavija I — Mladika III 5:4, Korotan I — Mladika jun 5:0, Slavija I — Slavija II 5:0, Slavija I — Mladika jun. 5:1, Mladika I — Hermes 5:4, Slavija I — Korotan II 5:4. (Partija Hermes —

Slavija II. še ni bila odigrana, vendar njen izid na končni vrstni red med najboljšimi ne bo imel nobenega vpliva več).

Najboljši trije

Zaradi preglednosti ponavljamo podrobne izide najboljših treh — I. Mladika, II. Korotana in III. Hermes. Še enkrat, in sicer skupno za ves turnir:
1. mesto: Mladika I.: proti Hermesu 5:4, proti Korotanu 5:4, proti Korotanu II. 5:1, proti Mladiki II. 5:4, proti Mladiki III. 5:4, proti Mladiki jun 5:0, proti Slaviji I. 5:1 in proti Slaviji II. 5:0.
2. mesto: Korotan I.: proti Hermesu 5:4, proti Korotanu II. 5:0, proti Mladiki I. 4:5, proti Mladiki II. 5:2, proti Mladiki III. 5:1, proti Mladiki jun. 5:0, proti Slaviji I. 5:1 in proti Slaviji II. 5:0.
3. mesto: Hermes: proti Korotanu I. 4:5, proti Korotanu II. 5:0, proti Mladiki I. 5:3, proti Mladiki II. 5:2, proti Mladiki III. 5:3, proti Mladiki jun. 5:0 in proti Slaviji I. 5:3, med tem ko dvoboja s Slavijo II. še ni odigral.

Turnir je v polni meri izpolnil pričakovanja prireditelja — slednjim mu je gotovo tudi v največje zadoščenje, da je lahko s svojo najboljšo garnituro zavel najboljšo mesto — nam pa je dal dober pregled vsega table-teniškega kadra, ki mu gre v zadnjem času tudi za zasluga, da je izpolnil ves spored v sportu. Menimo, da se bomo v teku tega lahko še enkrat nekoliko posvetili dogodkom in izidom s pestre revije naših table-teniških igralcev na tem res uspelem turnirju za moštva.

Roma zmaguje od nedelje do nedelje

Po XVII. kolu je še sama v vodstvu — s 3 točkami naskoka pred Venezio in Torinom

Slabo nedeljo so imeli italijanski nogometarji predvčeršnjim v borbah za točke, kajti prvič v letošnjem tekmovalju zdaj kajti prvič v letošnjem tekmovalju — je zgodilo, da sta bili dve tekmi iz divizije A odgojeni zaradi višje sile na poznejši čas in je bilo potemtakem na ta termin oddanih vsega samo 12 točk.

Največ oči je bilo v nedeljo obrnjenih v Romo, kjer je gostovala Bologna. Moštvo lanskega prvaka, ki je že nekaj tednov v silnem poletu, je moralo kapitulirati; Roma je z enim golom dobila obe točki in se kar za tri točke oddaljila od obeh naslednjih dveh zasledovalcev. Tudi Venezia je igrala doma in tudi njej je uspelo, na kar je računala; dve točki proti Livornu in zopetna zasedba drugega mesta v tabeli. Torino, ki je zadnjič razočaral, je to pot rešil vsaj pol izkupička, vsekakor proti močnemu Lazju. Za presenečenje je poskrbela Juventus, ki je dala temeljito lekcijo Genovi, nepričakov

Iz Hrvatske

Usmiljenke za hrvatsko letalstvo. Vojno ministarstvo sporoča, da so usmiljenke sv. Vinka Paveške izdelale za hrvatsko letalstvo različne znake v vrednosti nad 29.000 kun. Za rodoljubljen dar se je usmiljenim sestram še posebej zahvalil poveljnik letalskih sil polkovnik Kren.

Hrvatsko-nemška pravna pogajanja. V petek je prispelo v Zagreb nemško pravniško zastopstvo, ki se bo s hrvatskimi pravniki pogajalo o sklenitvi hrvatsko-nemškega dogovora o izročenju kaznivih oseb in pravni pomoči v kazenskih stvareh. Odposlanstvo je že v petek pričelo z delom ter obiskalo zunanjega ministra dr. Mladenca Lorkovića, notranjega ministra dr. Andrijo Artukovića in pravosodnega ministra dr. Mirka Puka, s katerim se je zadržalo v daljšem razgovoru.

Zakonska odredba o zadužbinah. Izšla je zakonska odredba, ki vsebuje določila o osnavljanju, upravljanju in namenu zadužbin. Pri posvetnem ministertvu je ustanovljen poseben svet štirih članov, ki je pomožni in svetovadni organ v vseh stvareh, ki se tičejo zadužbin. Svet imenuje Poglavitnik za tri leta.

Zadužnica za hrvatskimi prvaki. V nedeljo je bila v Zagrebu svečana zadužnica za Matijo Gubcem, dr. Ante Starčevićem in dr. Milanom Šufajem. Mašo jebral nadškof dr. Stepinac ob številni asistenci. Prisotni so bili člani Sabora in vlade ter številni predstavniki ustaškega gibanja. Po zadužnici je bila v dvorani Zagreškega zbora akademija, kjer so poveljevali govorniki zaslug pokojnih za hrvatsko osvoboditev.

Obnovljen železniški promet. Po dvanajstidnevni prekinitvi se je v petek obnovil promet na progi Osijek-Zagreb. Tudi proga Koprivnica-Vrāždin je očiščena od snega. Prebivalstvo je po vseh krajih z radostjo sprejelo pošto in časopise.

Pomembna imenovanja. Za vodjo hrvatskega radia je bil imenovan Radovan Latković, za vodjo državnega filmskega podjetja »Croatia-film« pa je Poglavitnik imenoval g. Mikaca. Vodja Poglavitnikove vojaške pisarne general Perčević, ki ima velike zasluge za ustaški pokret, je bil imenovan za polkovnika ustaške milice.

Kmetijska statistika. Dr. Josip Butrac, profesor ekonomsko-komercialne visoke šole v Zagrebu, je začel za svoje slušačije tečaj za statistiko. Tečajniki bodo po koudanih predavanjih poslani na delo, kjer bodo zbrali zanesljive statistične podatke o hrvatskem kmetijstvu.

V Ameriki razpuščena hrvatska društva. V 17 ameriških državah je politična policija razpustila hrvatska društva, zapečatila poslovne lokale in zaplenila poslovne knjige. Ta ukrep je bil storjen zaradi tega, ker so nekatera društva delala propagando za ustanovitev Nezavisne države Hrvatske in to akcijo tudi denarno podpirala.

Ženska realna gimnazija v Koprivnici. Z naredbo prosvetnega ministristva je bila v Koprivnici otvorena privatna ženska realna gimnazija s pravico javnosti. Svečana otvoritev je bila 11. t. m. v samostanu Srca Jezusovega. Predvideno je, da bo gimnazija popolna in se bosta vsako leto odprla po dva razreda več.

Radio Ljubljana

SREDA, 25. FEBRUARJA 1942-XX
7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Festra glasba, v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.15: Koncert saksofonista Miloša Zherla. 12.40: Orkester pod vodstvom D'Angelisa. 13.: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Komuni-ke Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Godba Kr. letalstva pod vodstvom Alberta di Miniella. 13.50: Slav-nostni valček. 14.: Poročila v italijanski. 14.15: Lepa glasba pod vodstvom Arlandi-ja. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert Favorettovega zbora. 19.: Tečaj italijanske, poučuje prof. dr. Stanko Le-ben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Koncert kitarista Stanka Preka. 20.: Na-poved časa — poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slo-venščini. 20.40: Simfonični koncert pod vodstvom Franca Fedella. 21.25: Ljubljan-ski godalni kvartet. 21.50: Romance in melodije. 22.10: Ljubljanski radijski orke-ster pod vodstvom D. M. Šijanca ob sode-lovanju sopranistke Ksenije Vidalije in Ivana Franca. 22.45: Poročila v italijan-sčini.

OBVESTILO
Ker se obračajo številni interese name s prošnjo za intervencijo in ne morem vsakomur posebej odgovarjati, sporočam tem potom, da nisem v odboru »Emone« in da nimam z njo nikakih osebnih zvez, ki bi mi omogočale posredovanje.
Ljubljana, 23. februarja 1942.
Dr. Jože Lavrič l. r.,
tajnik Kmetijske zbornice.

Mali oglasi

Službo dobi
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Gospodično
za trgovino, z znanjem knji-govodstva in italijanske, išcem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovina«. 2633-1

Elektromehanika- navijalca
samo prvovrstno moč, sprej-mem v stalno službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2648-1

Dober brivski pomočnik
dobi stalno mesto. Salon »Maksas, Resljeva c. 2. 2650-1

Trgovsko pomočnico
ali pomočnika, izvežbanega za samostojno vodstvo ma-nufakturne trgovine, išcem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolventi tra-gakademije«. 2651-1

Službo išče
Beseda l. — 30, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 2.—.

Distingviran Italijan
mlad, prost vojaških ob-vez, poznavalec italijanskih javnih institucij, trgovskih krogov; nekdanj novinar, — tehnično publicistični kon-sulent, študij in praksa v administraciji — trgovini, zmožnost naraščajočih — panogah; iniciativni, orga-nizatorični, zaupni duh, bi rad zboljšal mesto; (kon-funkcije, tistik, razvijanje poslov; bi potoval). Resen distingviran; moralne, po-slovne reference. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Distingvirane«. 2466-2

Zasluzek
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Posle in zveze
v Italiji
na vsakem polju pri lav-nih korporacijah, državnih inštitucijah, Zastavnik (za harmoniko) sprejem tudi v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2532-4

Prodaj
Pomaranče
primo »Biondo« v košarah po cca 17 kg kupite na ja-ničičevi cesti št. 13 po 4.70 lire za kg. Kličite tel. št. 37-14. 2328-6

Klavir in klavirsko harmoniko
poučuje gospa po hitri in uspešni metodi. Temeljit pozik teorije. Zastavnik (za harmoniko) sprejem tudi v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2532-4

Prodaj
Pomaranče
primo »Biondo« v košarah po cca 17 kg kupite na ja-ničičevi cesti št. 13 po 4.70 lire za kg. Kličite tel. št. 37-14. 2328-6

Klavir in klavirsko harmoniko
poučuje gospa po hitri in uspešni metodi. Temeljit pozik teorije. Zastavnik (za harmoniko) sprejem tudi v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2532-4

Prodaj
Pomaranče
primo »Biondo« v košarah po cca 17 kg kupite na ja-ničičevi cesti št. 13 po 4.70 lire za kg. Kličite tel. št. 37-14. 2328-6

Klavir in klavirsko harmoniko
poučuje gospa po hitri in uspešni metodi. Temeljit pozik teorije. Zastavnik (za harmoniko) sprejem tudi v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2532-4

Prodaj
Pomaranče
primo »Biondo« v košarah po cca 17 kg kupite na ja-ničičevi cesti št. 13 po 4.70 lire za kg. Kličite tel. št. 37-14. 2328-6

Klavir in klavirsko harmoniko
poučuje gospa po hitri in uspešni metodi. Temeljit pozik teorije. Zastavnik (za harmoniko) sprejem tudi v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2532-4

Prodaj
Pomaranče
primo »Biondo« v košarah po cca 17 kg kupite na ja-ničičevi cesti št. 13 po 4.70 lire za kg. Kličite tel. št. 37-14. 2328-6

Klavir in klavirsko harmoniko
poučuje gospa po hitri in uspešni metodi. Temeljit pozik teorije. Zastavnik (za harmoniko) sprejem tudi v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2532-4

Prodaj
Pomaranče
primo »Biondo« v košarah po cca 17 kg kupite na ja-ničičevi cesti št. 13 po 4.70 lire za kg. Kličite tel. št. 37-14. 2328-6

Klavir in klavirsko harmoniko
poučuje gospa po hitri in uspešni metodi. Temeljit pozik teorije. Zastavnik (za harmoniko) sprejem tudi v skupinah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2532-4

Prodaj
nekaj trgovskih omar, pul-tov in miz. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2597-6

Otroški voziček
dobro ohranjen, globok, prodam. Pot na Rakovo ješko 66. 2630-6

Gozjerje
zelo močne, nove, št. 44, prodam. Naslov v vseh po-slovalnicah Jutra. 2647-6

Kupim
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Gozjerje ali smuške čevlje
št. 39, dobro ohranjene, kupim. Naslov v vseh poslo-valnicah Jutra. 2533-7

Pohištvo
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Spalnice
in kuhinje se vedno naj-ceneje pri »Opravi«. Mestni trg 17, prehod. Sprejema-mo naročila. 2631-12

Vzamem v najem
kuhinsko in spalno op-ra-vo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Visoka odškod-nina«. 2649-12

Prodaj
orehov kauč, psiho ter o-maro. Naslov v vseh po-slovalnicah Jutra. 2643-12

Radio
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Več prvovrstnih
3-cevnih aparatov najno-vej-ših tipov, od 3000 lir na-p-rej, prodaj Nova trgovina, Tyrčeva cesta. 2652-9

Lokali
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Lokal in stanovanje
na ulico ali na dvorišče, opremljeno ali neopremlje-no, vzamem takoj ali po-z-nejše. Bavec, Levstikova 16. 2419-19

Posest
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Posestvo
blizu Ljubljane
opremljeno hišo, gospodar-ska poslopja, vrtovi in ni-je-ve, oddam v najem. Nas-lov v vseh poslovalnicah Jutra. 2640-20

Vilo v Rožni dolini
prodam. Naslov v vseh po-slovalnicah Jutra. 2646-20

Lepo parcelo
v Šiški, prodaj jako ugodno brez provizije »Globuse, Petrarčova 26 (Komenske-ga), tel. 31-09. 2645-20

Sobo odda
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Opremljeno sobo
oddam. Ogled od 11. do 15. ure: Bežukov, Mestni trg 17-III., levo. 2632-23

Sobe išče
Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Opremljeno sobo
s souporabo kuhinje, išče gospodinja takoj ali po-z-nejše. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čistota«. 2521-23a

Gospod
dober plačnik, išče za takoj opremljeno sobo v središču mesta, z uporabo kuhinje, najraje pri starejši samski oseh. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Miren in stalene«. 2639-23a

Opremljeno sobo
v bližini centra, po mož-nosti s posebnim vzhodom, išcem s 1. marcem II. Po-nudbe na ogl. odd. Jutra pod »6. marec II«. 2639-23a

Živali

Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Izgubljeno

Beseda l. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro l. 3.—.

Na poti na Rožnik

je bila izgubljena pasja ovratnica veriga z letalnjo znamko št. 209. Najdite-lija vijdno prosim, naj isto odda proti nagradi na Bler-weisovi cesti št. 21-I. nad-stropje. 2635-28

citajte pazljivo oglase »JUTRA«

ZAHVALA
Za vse izraze iskrenega sočutja ob težki izgube naše nenadomestljive mame, stare mamice, tete, tašče in svakinje, gospe
MARIJE LAMPIČ roj. ŠKARJEVEC
se tem potom najtopleje zahvalujemo.
Posebno zahvalo smo dolžni darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ali ki so na kakršenkoli način počastili njen spomin, in vsem, ki so blagopokojno v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti. Nadalje se zahvalujemo upraviteljstvu III. dekleiške ljudske šole iz Zgornje Šiške, ter č. gg. Valentinu Tomcu in p. Metodu Valjevcu, kakor tudi vsemu učiteljstvu in učenkam, ki so izkazali pokojnici poslednjo čast. — Vsem in vsakemu Bog plačaj!
Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 25. februarja t. l. ob 8. uri v župni cerkvi sv. Antona Padovanskega na Viču.
Ljubljana, dne 23. februarja 1942.
ZALUJOČI OSTALI

Uspešno oglaševanje le v »Jutru«!

Umrl nam je naš ljubljani in dobi mož, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod
Doberlet Matevž
zvanienik drž. žel. v pokoju
dne 22. t. m., po daljšem trpljenju, previden s tolažili sv. vere.
Na zadnji poti ga bomo spremlili v torek, dne 24. t. m. ob 1/2 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Suvoborska ulica št. 20 (Bežigrad), k Sv. Križu.
Ljubljana-Zagreb, 23. februarja 1942.
ZALUJOČI SORODNIKI

Odšla je k krilatcem naša
Danica
Pogreb bo v torek, dne 24. t. m. ob 1/2 4. uri popoldne v Zal — ka-pele sv. Nikolaja — k Sv. Križu.
Ljubljana, Fiume, 22. februarja 1942.
Prof. JANKO in DANICA
SOTOŠEK — starši
STOJAN — bratec

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa
MARIJA GERKMAN
zasebnica
Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 25. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Galjeveca št. 40, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana-Maribor, dne 23. februarja 1942.
Zalujoče rodbine:
GERKMAN, REZAR, PISTOTNIK

Izgubili smo sodelavca našega podjetja upravnega svetnika, gospoda
Avgusta Praprotnika
veleindustrijalca,
s katerim je tudi uradništvo in delavstvo izgubilo zaščitnika.
U Ljubljani, dne 20. febr. 1942.
Upravni svet, ravnateljstvo, uradništvo in delavstvo delniške družbe
PIVOVARNE UNION
u Ljubljani

R. Sabbatini: 12
»MESSIDOR«
Povest
»Besede, besede!« je rjové prekinil govornika in mu zabrusil njegov lastni porog v oči. »Državljan narodni predstavnik je prijatelj lepih public. Toda mi ne potrebujemo public. Dobrih čevljev za vojske republike, teh potrebujemo, in pa glavo tistega lopova, ki...«
Predsednik je razjarjeno planil pokonci. »Rekel sem ti, da molči, državljani polkovnik!«
»Ne morem molčati, ko tale...«
Konec stavka se je izgubil v peklnem hrupu, ki je napolnil dvorano.
Predsednik je kakor obseden zvonil in klatal z rokami, da bi obnovil red.
Tedaj se je vzdignil s svojega sedeža eden izmed poslancev, majhen, sibač možič s kumjim obrazom in brezhilno lasuljo, ter odložil naočnike, s katerimi je dotlej čital nekakšne zapiske. Takoj je zavladal mir, vse je obmolnilo kakor začarano. Možič je bil državljani Robespierre, in Vidal, ki je poznal velikega poslanca po slovesu njegove nepodkupljivosti in ki mu je bilo kot nepolitiku docela neznano, da sta Robespierre in Saint-Just v tesnih medsebojnih zvezah, je že mislil, da ga bodo zdaj vendarle poslušali, če pove, kako mu je hotel Saint-Just zavezati jezik. A tudi to sleglo se je hitro razblinilo.

»Državljan predsednik, ali ne bi mogli zdaj, ko ga je skupščina zaslila, odvezati državljana polkovnika nadaljnje prisotnosti pri razpravi, tem bolj, ker povzroča njegova navzočnost nered?«
To reki je mirno sedel nazaj.
Predsednik-Robespierrova kreatura — je takoj sprejel njegov predlog. Dva narodna stražnika, ki sta ves čas stala ob vhodnih vratih, sta pozvala Vidala, naj odide; toda polkovnik je na ves glas odvrnil, da ima še veliko povedati, same stvari, ki morajo zanimati vsakega pravega domoljuba.
Trušč in zmešnjava sta postala nepopisna: en del skupščine — Dantonovi tovariši, neustrašeni »hribovci« — so kričali, da je treba polkovnika poslušati, večina, hlapčevsko vdana Robespieru, pa je terjala spoštovanje predsednikove avtoritete. Ljudstvo na galeriji, takisto razcepljeno na dve stranki, se je udeleževalo boja, in zbornica je bila mahoma spremenjena v pravi pekel.
Toda Vidalov rezki glas se je dvignil nad obči hrup.
»Dobro,« je zakričal, »pojdem, če je tako! Temu, kar imam povedati, čakanje ne more vzeti veljave. Samo, če me boste predlogu pustili čakati, bom govoril vsemu Parizu. Ako me predstavniki ljudstva nočejo poslušati, ostane še ljudstvo samo, in to nazadnje bo poslušalo.«
Toda se je dvignil iz dvorane, ko je njegova grožnja še odmevala po nji in je Saint-Just, bolj bel od svojih brezmadežnih opravih čipk, na govorniškem odru čakal, da se tišina obnovi in galerija izprazni.

Debata, ki je sledila Saint-Justovemu govoru, je bila zelo dolga. Dobršno uro je Vidal hodil po veži sem ter tja, ne meneč se za radovednost ljudi, ki so ga ogledovali. Škripaje z zobmi si je pripravljaj mogočne besede, da bi z njimi zabil Saint-Justa v tla, ko ga znova pokličejo pred skupščino.
Lahen udarec po ramenu ga je nazadnje zdramil iz tega srditega mozganja. Mož silne postave, z levjo glavo in kovzvim obrazom, skazanim od brazgotine, ki mu je preprezala eno lice, nad vse preprosto oblečen, kajti celo ovratnica se mu je zdela pregosposka, je segel Vidalu pod pazduho in ga potegnil s seboj proti vratom, ki so vodila iz palače.
»Prijatelj,« mu je dejal, »prepošten si za naše malopredne pariške razmere. Ali sprejmeš od mene dober svet?«
Vidal ga je krivo pogledal.
»In zdaj še ti? Mar tudi ti ponujaš dobre svete, Danton?«
Veliki mož se je prizanesljivo nasmehnil temu prezgodnjemu očitku.
»Sam veš, da se lahko zanesesh name, in veš — upam vsaj — tudi to, da sem najzadnji, ki bi ti hotel svetovati nekaj sramotnega. Je pa meja, onkraj katere se pravi pogumu blaznost; nikomur ne more več škoditi, in vse, kar doseže, je njegova lastna poguba. Vidal, bližaj se tej meji; zdrami se, dokler je čas.«
»Jaz da naj se zdranim?« je polkovnik vzkričl.
»Naj gledam, kako Saint-Just, ta pes, tatinsko sega v ljudske žepce, kakor je nekoč segel v materino

blagajno? Vedi, da je prišel k meni, češ ima zame dober svet, in me je skušal kupiti, da bi molčal o Lemoinovih sleparijah!«
»Tega nisem vedel, a čudno se mi ne zdi. Res je takšen lopov, kakor praviš, in prej ali slej, še preden bo vsega konec, mora priti resnica na dan. A ti nisi tisti, ki bo to dosegel. Tebi se ne bi obneslo, samo pogubil bi se, če bi svojejglavo vztrajal na tem. Saint-Just je strašnejši od panterja v njegovi domači džungli — takisto zvit in goljufiv!«
»Ne pravim, da ne,« je zaničljivo odvrnil Vidal, »a kaj to meni mar? Kakšno obtožbo mi more vreči v obraz? Kako me more poklicati na odgovornost za to, ker sem mu rekel, ne da bi se sam izpostavil nevarnosti...«
A Danton mu ni dal končati. Široko in resno je pogledal polkovniku v obraz, ki je bil še zaripel od gneva, in rekel:
»Nikar ne čakaj, da bi točno dognal, česa je Saint-Just zmožen in česa ne. Na mojo besedo verjemi, da te takisto lahko zmečka, kakor bi zmečkal bolho, ako le hoče.« Tu se je prekinil in planil v kratek smeh. »Če se mu zazdi, da bi mu tvoje besede utegnili škoditi, ne bo niti malo v zadregi, kako naj ti zamaši usta. Grozil si mu. Dokazal si mu, da znaš biti nevaren, in v splošnem so se do zdaj še vsi, ki bi utegnili biti Saint-Justu nevarni, z dvokolnico odpeljali po Rue Saint-Honoré v oskrbo državnega brivca.«